

KUYPER
DJ
411
.A53
M38
1800

G. Puchinger

Homeruslaan 6

Z e i s t

LIBRARY OF PRINCETON

APR - 7 2010

THEOLOGICAL SEMINARY

KUYPER DJ411.A53 M38 1800

Maurik, Justus van,
1846-1904.

Pinksterblommen :
Amsterdamsche schets /

EX LIBRIS

COURAGE AND LOYALTY

DR. G. PUCHINGER

7 2 2

J. C. B. —————
Esq.

LIBRARY OF PRINCETON

APR - 7 2010

THEOLOGICAL SEMINARY

PINKSTERBLOEMEN.

AMSTERDAMSCHESCHETS

DOOR

JUSTUS VAN MAURIK Jr.

Met pentekeningen van Johan. Braakensiek.

Wij schrijven Anno 1862, tweede Pinksterdag, en we bevinden ons in de Willemstraat (het gedempte vroegere Fransche pad) te Amsterdam. 't Is prachtig helder weër; 's morgens half vijf.

De zon is ongeveer om half vier opgegaan en schijnt reeds vroolijk, met gouden glans, tegen de bovengedeelten der kleine huizen van de eene zijde der vrij breede straat. Aan den schaduwkant, glurende warme stralen der zon tusschen de huizen, snijngen en gangen door; zij teekenen lichte strepen of glimmende plekken in de schaduwpartij en tintelen in de venster-ruiten der tegenoverliggende huizen. Aan het einde der straat, over de Lijnbaan heen, tusschen de toppen der boomen door, die op de Schans staan, voerspelt een blauw vak lucht, aan den horizont iets lichter getint, met hoog in 't zwerk drijvende, rozeroode wolkjes, een warmen dag. 't Is een eigenaardige straat; aan beide zijden staan kleinere en grootere, min of meer vervelooze of vervallen huizen, waartusschen een paar voddendoosden met uithangborden, die elkander in fraaiheid en oorspronkelijkheid den loef aansteken, een schilderachtig effekt maken.

Enkele huisjes zien er zoo keurig geschilderd en netjes uit, dan men haast zou willen geloof-

ven, dat zij niet bij de anderen behooren, maar door een zonderling toeval er tusschen zijn geraakt.

Voor al de woning van Jans Kersten, in de buurt als »moeder Jans de vischvrouw« bekend, ziet er zoo frisch en goed onderhouden uit met de wit geschilderde kozijnen en goed geoliede steenen, dat de bloemrekjes vol potten met maandrozen en andere bloemen, voor de ramen met hagelwitte gordijntjes, niet noodig zijn, om aan te toonen, dat de eigenares — moeder Jans — tot de notabelen en gegoeden van de Willemstraat behoort.

Voor de donkergroen geschilderde huisdeur, met blinkend koperen knop, staat een grootentwaggen, een zoogenaamde »Jan Plezier«, waarin zonder den koetsier vijftien personen kunnen plaats nemen, te wachten.

Voor verschillende woningen in de straat, ziet men kleinere tentwagens, een char à bancs en andere open rijtuigen stilstaan. Hier en daar rijdt reeds een wagen met zijn kostbare lading mannen en vrouwen af.

't Zijn de echte »Pinksterblommen« die, volgens oud Amsterdamsch gebruik, op Pinkster twee gaan toeren. Sedert onheugelijke jaren behoort het tot de genoegegens van den minderen

man, om op dien datum, hoofdzakelijk in »de Meer« 1) een plezierigen dag door te brengen. Meestal worden zulke tochtjes ondernomen door

gezelschappen van vrienden of bloedverwanten, die gedurende den winter »botje bij botje« legden, om met de feestdagen het opgespaarde geld, soms zelfs vermeerderd door de opbrengst van, voor die gelegenheid, verpand huisraad of kleinoodiën te verteren.

Vroolijke gezichten ziet men overal in de straat, voor de ramen of op de stoepen. Tronies glimmend door 't wasschen met groene zeep, glad gestreken, gekamde en geplakte haren, nog nat van 't water, dat bij 't wasschen en kappen werd gebruikt, helder witte jakken, roode linten en strikken, enkele met oranjelint en bloemen versierde hoeden, petten en mutsen toonen aan, dat iedereen zijn best doet, om er-recht feestelijk uit te zien.

Lachend roepen de jongens en meisjes elkander, over en weer, spotnamen en vroolijke woorden toe; opgewekt en lustig ziet oud en jong er uit en zelfs de kinderen, die in Zondagsdos reeds over de straatsteenen stoeien, schijnen minder onhebbelijk en ondeugend dan anders.

Voor het huis van moeder Jans staat de koetsier van den tentwagen, naast den kop van 't bijdehandsche paard. Hij drinkt met smaak een kop koffie leeg, die Trijntje, de jongste dochter van moeder Jans, hem heeft gebracht.

Terwijl zij met de breede rechterhand, ruw en rood van 't werken, langs den hals van 't magere paard strijkt, glinsteren een drietal

gouden ringen, met ontzachtelijk fraai gekleurde steenen in 't zonlicht, zoodat de koetsier even ophoudt met drinken en vol bewondering zegt: »Die' bennen niet van de minsten, juffrouw!« Met zijn vinger wijst hij op de kleinoodiën en vervolgt: »Die zellen wel een paar centen hebben gekost.«

»Nou!« is 't antwoord van de stoere meid, die een dikke onderkin doet zien als zij, 't hoofd opheffend, naar de lucht ziet en dan de armen

onder de borst kruisend, knipoogend door 't kijken in 't licht, vraagt:

»Wat denk ie er van kessier, zouën we mooi weertje houën?«

»Niks vaster als dat juffrouw! 't is vlak zuië-wind en de lucht is zoo klaar als een klont; misschien van avond een buitje voor de fris-schigheid, maar van daag houën we 't sicuur goed.«

»Nou 't mag dan ook wel kessier, want verleden jaar hebben we met Pinksteren allemaal een nat pak gehad van jewelste.«

»O, Trijn!« roept een stem uit huis.

»Wat is er moeder?«

»Vraag of de kessier ook een spatje wil voor den frisschen morgen.«

»Neen, juffrouw! dank ie wel, 't is me nog te vroeg« roept de koetsier terug.

Aan 't eind van de straat wordt een zestal personen zichtbaar die, met petten, hoeden en zakdoeken wuivend, naderen.

't Zijn eenige der vrienden van moeder Jans, die met haar den Pinkstertocht naar de Meer zullen ondernemen.

Hein Slâbak, zoo genoemd omdat hij eenmaal het stoute stuk heeft bedreven om uit een slâbak, een bijzonder groote hoeveelheid »rood met suiker« te gebruiken, zonder dat »één mens« 't aan hem

1) Watergraa's- of Diemermeer.

merken kon, wandelt voorop. In de week oefent hij 't eerzame vak van vischkooper uit; nu is hij op zijn Zondagsch uitgemonterd. Zijn haar, zorgvuldig aan de slapen tot een spuuglok gelegd, is voor deze gelegenheid nog extra uit den nek weggeschoren en de ringetjes in zijn ooren

zijn gepoetst, door de zeep waarmede hij zijn gelaat en hals rijkelijk heeft gewreven. Zijn linkerwang is buitengewoon bolvormig uitgezet «door »een slaadje« dat hij al uit zijn tabaksdoos nam, vóór hij nog geheel was gewasschen en aangekleed.

Een spik-splinternieuwe fluweelen pet, een gekleurd overhemd onder welks boord een, met lossen zwier, gestrikte zijden das te voorschijn komt, een lakersche jas en een dito broek, die over een paar gebloemde pantoffels met hakken hangt, kleeden hem zóó feestelijk, dat de achter hem aan hinkende kleermakersknecht, in »de straat« bekend onder den naam van »'t Pootje« hem toeroept: »Slâbak wat ben jij van daag een bram! Wat zie je d'r fijn uit! Hoeveel had je wel op die jas en broek staan bij oome-Jan. 1)

»Zeg manke lappendief! begin nou niet zóo vroeg.« schreeuwt lachend een lange magere vrouw wier muts, met roode bloemen en wapperende blauwe en gele linten, scherp afsteekt tegen haar tanige gelaatskleur en karmozijnen neus. Met het hoofd wenkend roept ze: »Kom hier! help me liever een handje aan dien trommel met broodjes; — 'k sleep er me dood ân.»

Even omziende antwoordt de kleermaker: »Wat zou je man lachen als 't waar was!«

»Geef maar hier juffrouw Brans, 'k zal 'm wel overnemen.« zegt vrij galant een pokdalig jong mensch met een hoogen hoed op, waarom twee oranjelinten en een driekleurig wimpeltje

prijken, waarvan de einden vroolijk in 't morgenkoeltje waaien en langs de gouden ringetjes, die in zijn groote ooren glinsteren, wuiven.

»Neen mottige! 't hoeft niet, ik zei 't alleen maar om den snijer een beetje in zijn humeur te zetten.«

»Nou als 't niet hoeft des te beter, want ik heb mijn bekomst al van dit zoodje« en 't jonge mensch wijst op een zestal kruiken, die hij met de ooren aan een touw geregen mede draagt.

Hij staat even stil en veegt met den rug van zijn rechterhand onder den rand van zijn hoed.

't Is Janus, opperman van beroep, een neef van Hein Slâbak en evenals hij in 't zwart gekleed, op pantoffels en zonder vest.

»Is dat scharrebier?« vraagt een naast hem stilstaande jonge, stevige deern in een zwart kalminken rok. Het wit van haar katoenen bloeze, met een paar snoeren roode kralen om den hals en over de borst hangend, strijdt om den prijs met haar hagelwitte tanden en volle

roode lippen, die vriendelijk lachen, als zij de vraag nog eens herhaalt.

't Zwarte haar glimt als een spiegel, is in golvende lijnen langs de slapen geplakt en achter

1) Pandjesh :::

op 't hoofd tot eenige vlechten gestrengeld, die in de week bijna wegschuilen onder een blauw en wit geschakeerd wollen mutsje, dat lang niet kwaad past bij haar frissche, wel wat al te roode wangen; nu is zij blootshoofds en extra net gekapt.

„Lekker! — Haantjesbier!“ antwoordt Janus, de kruiken nederzettend, en plotseling den arm om haar midden slaande, zegt hij: „Bet! als je me een zoen geeft, mag je vast ereis proeven — sjeneer je je, ga dan maar even met me ampant; voor een zoen mag je . . . .“

„Kijk zoo'n vergiettest!“ roept schaterend van pret het zich losrukkende meisje. „Wat denk je wel? Maak dat je wegkomt, akeligheid. — O Hein! O! Slábak, hoe vindt je hem. Die gatepetiel, dat mottige mirakel begint nou al over zoenen te praten — kijk hij!“

„Zeg! schuimspeen, laat zwarte Bet met rust; wat moet dat van avond geven, als je nou al zoo begint,“ roept Hein, die reeds een eind vooruit is, met grove stem.

Lachend neemt de zondaar zijn kruiken weer op en bereikt nu, even als de anderen, den tentwagen. Hein zet met een zucht van verlichting een tweetal kruiken en dubbel zooveel flesschen neer, die hij onder de armen en in de handen heeft gedragen.

„Dat 's een toer geweest om zooveel jandoedel te dragen zonder ereis even van te proeven.“ En tot den koetsier gewend, vraagt hij: „Binnen d'r al lui bij moeder Jans?“

„Nou! ze zitten al een uur op jelui te wachten. De juffrouw d'r dochter is al een paar maal buiten geweest om naar jelui te kijken.“

Zoo! — We binnen d'r!“ gilt Hein, en dadelijk daarop klinkt een stem uit huis als een echo terug:

„Ze binnen d'r!“

Een oogenblik daarna verschijnt een buitengewoon dikke vrouw, met een rood, glimmend gezicht, waaruit een paar kleine gitzwarte oogjes brutaal rondzien, op den drempel.

Een ontzachelijke muts met veelkleurig lint dekt haar reeds min of meer peper- en zoutkleurig haar; om haar breede schouders hangt los een sjaal met palmen, die haar weelderige corpulentie, omkleed door eene groene merinosjapon, voordeelig doen uitkomen. Groote gouden oorbellen (n een kolossale broche, die in de zon schittert, als een verguld monument op een berg, doen haar dadelijk kennen als een vrouw, die »pitten« heeft.

„Zoo jongens, zijne jelui daar?“ roept zij als welkomstgroet de angekommenen tegen, met

een stem zoo heesch en ruw, dat iedereen er dadelijk het »Skellevisch!« — en »Mooie garné-e-è-len!« of »Ael braed ael!« in hoort naklinken.

Een verward gezang en 't geluid van een harmonica, begeleid door allerlei gedruisch, gestamp en gehos klinkt van uit de woning, zoodat Jans zich even omdraait en op den toon van een verkouden korporaal, die een sectie kommandeert, naar binnen schreeuwt: „Zijne jelui betoetert, begint de herrie nou al? Kom, leg nou niet te zanikken, maak nou voort, dat we in den wagen kommen! O, Toos, heb je de koek en de neuten? — Kees, laat nou staan met dat gezaag op die handharmonika, kom nou!“

De charivari binnen eindigt en achtereenvolgens komen, mooie Toos en blonde Fie, twee meiden die op de waskaarsenfabriek werken met Kees, bijgenaamd de sorteerder, omdat hij 't vak van voddensraper uitoeft, naar buiten, onmiddellijk gevolgd door een bloedeigen neef van moeder Jans. 't Is Barend, de oudroest uit de dwarsstraat, een oud gebogen mannetje met grijs haar en een gezicht, dat aan een notenkraker van wortelhout doet denken.

„Kom meissies, help jelui ouwe Barend maar vast in de koets,“ beveelt Jans.

„Uche! Uche! Uche!“ kucht de oude man, die benauwd en vol op de borst is. „Langzaam aan hoor! Uche! Uche! Uche!“

Vier stevige meisjesarmen helpen den ouden Barend in den wagen. Jans duwt hem van achteren op en zegt goedig: „Kom vadertje, hou je maar taai, niet zoo hoesten, anders schrikken de paarden. Koman ouwe heer, nou zullen die jonge meissies je wel ereis opkikkeren.“

„Uche! Uche! Godzegenme Jans, wat duw jij — waar moet ik zitten; hier zoo?“

„Op de tweede bank? Neen! waarachtig

niet -- Hé, meissies! hij moet op de achterbank, tegen 't zéiltje, tusschen mijn en Ka.«

»Ka is er nog niet, moeder,« schreeuwt Trijntje.

»Ga d'r dan derek halen, op avontuur heit ze d'r eigen verslapen, allo, gauw.«

»Zoo ouwe jongen! zoo zit je als een burge-meester,« lacht Toos en drukt »ouwe Barend« met kracht neer op de bank.

»Ben je dol meid? — Uche! Uche! je drukt me zoo hard op die bank.« —

»Nou, dat zal 'm geen zeer doen, oudje!«

»Neen! dat niet, maar Uche! — ik heb gevulde jodenkoekies in men achterzakken en vijf eieren, half zacht.«

»Zeg dat dan!« roept verschrikt het tweetal.

Oude Barend staat op en laat zich reinigen; de koekjes zijn als door een wonder alleen maar tot gruis gedrukt en niet met de eieren in aanraking geweest.

Intusschen is Hein Slâbak in den tentwagen geklommen en druk bezig met het opbergen van de verschillende kruiken en flesschen, trommeltjes en pakjes, die hem worden aangereikt door Janus en 't pootje. Hij bergt alles netjes onder de bank en vraagt: »Heb jelui nog meer? Er is plaats genoeg!«

»Hierzoo Slâbak!« roept zwarte Bet, die even in huis is geweest. — »Pak, ereis an. Scharren! ze bennen als zalm; kijk wat een pracht van een schol, ruik ereis hoe lekker!«

»Mangeltjes en rozijnen, ze smelten in je mond,« schreeuwt op hoogen toon de kleermaker en werpt tegelijk aan Hein een gevulden papieren zak toe, dien deze handig opvangt en naast de scharren opbergt.

»Wezepermoppen!« roept Kees en weêr vangt Hein ze met vlugge hand.

»Nou de broodjes Hein,« zegt Trijntje, die hem een groote, groene trommel toereikt. — »Mooi, geef maar hier, daar zet ik meteen den boel mee vast.« De trommel wordt aangereikt en dient als bolwerk voor de andere provisiën. — »Daar is Ka!« klinkt het uit drie vier monden tegelijk en verschillende »Dag Ka!'s —

en »Morgen Ka!'s« begroeten een vrouw, even mooi en opzichtig in de kleeren als moeder Jans en minstens even dik.

»Ka Mop,« in de buurt zoo genoemd om den zonderlingen, stompen vorm van haar reuk-orgaan, is een groentevrouw, die met Jans VRIENDIN is en juist als zij, tot de fine-fleur van de Willemstraat gerekend wordt.

Gemorgen zamen! — Ik dacht, dat jelui me zou komen afhaken, maar 'k ben toch nog tijds genoeg.«

»Dat is je geluk Ka!« zegt moeder Jans.

»Waarom?«

»Omdat we je anders hadden laten zitten, dan was jij van de heele pret nuchter gebleven!«

»Nou, mijn 'n zorg, en jijlui was nuchter gebleven van dit en met haar opgezette, spek-kige hand zet zij een groote karabies in den wagen.

»Wat zit daarin Uche! Uche!« vraagt Barend.

»Gerookte paling, dikke.«

»Dat 's tof 1)« schreeuwt de snijer, die dol op paling is.

»Jij blijft er af hoor — 't is niet goed voor je!«

»Waarom niet?«

»Je mocht ereis dik van worden, magere sprinkhaan.«

»Ha! Ha! Ha!« schateren de anderen; Pootje haalt zijn schouders op, antwoordt lachend: »Je zal me niet kwaad maken hoor, dikke gortzak!« en geeft der instappende vrouw een duw in den rug, die haar bijna voorover doet vallen en daarom de woorden ontlokt: »'k zal je wel krijgen, leelijke dradenbijter.«

Terwijl zij plaats neemt, zegt ze, de hand uitstekend: »Geef me de vijf 2) ouwe heer!« Zij schudt Barend's hand en vraagt medelijdend: »Hoe is 't met je; hebt je 't nog zoo op je borstrok?«

»'t Gaat nog al buurvrouw! Als dat hoesten maar wat minderder was. Uche! Uche!«

»We zullen in Frankendaal je ouwe karkas ereis goed wrijven, dan wordt je weer jong,

1) Uitstekend.

2) De hand.

kom, Jans! kom jij nou zitten, dan kunnen de anderen er ook in.«

»Kijk die nou, ze komt 't laatst en maakt allemans praats, maar ze heit nog gelijk,« antwoordt de vischvrouw en met één: »Huup! — één ootje — twee ootje — drie ootje, huup!« wordt zij door Hein en Kees in den wagen getild.

»Je weegt bij mijn ziel drie honderd pond, schoon aan den haak« lacht Slábak.

De achterste bank is gevuld.

Kees roept: »Komt jongens! nou allemaal er maar in« en nu bestormen de overigen den wagen, zoodat Hein zich genoodzaakt ziet om een paar van de giechelende meiden op zij te duwen, met den krachtigen uitroep: »Opzij vee van de richel! eerst mot de ouderdom er in.«

»O! Ho! ouwe vent!«

»Slábak, denk je al om je kist?«

»Hein! ben je al zestig!«

»Stilte!« beveelt moeder Jans; de schreeuwende meiden zwijgen een oogenblik en tot Hein gewend vervolgt zij: »Och! hou jij een beetje derekzie, anders wordt dat jonge goed te dol!«

Zich van de bank opheffend, roept de vischkooper met stentorstem: Toos en juffrouw Brans naast mijn, maar niet kietelen; dat kan ik niet velen. Trijntje over me, tusschen de sorteerder en Janus, dan zitten ze allebij naast een mooie meid.« Het drietal stapt lachend en pretmakend in. Jans, die voor Barend heen, druk met Ka aan 't praten is, ziet juist op en vraagt: »Wat's dat nou, zit Kees daar? Ben je bevroren Slábak, hoe kan je dat nou kommandeeren. Hij moet op de voorste bank; hij heit immers de handharmonica. Allo, muzikant! op je post.« Kees stapt over naar de voorste bank, neemt plaats met zijn instrument op den schoot en terwijl hij een zware van de acht in den mond steekt reikt hij een dergelijke Havana aan den koetsier, die bij de paarden staat, toe met de woorden:

»Steek er den brand maar ereis in kessiertje.«

»Zeg Pootje!« roept Hein naar beneden, »kom jij dan maar naast Trijn zitten, maar geen familjarigheid hoor; je bent zoo'n oolijkert!«

»Heb je nog meer?« vraagt lachend de kleermaker en pakt Bet, die naast hem staat, om haar midden, geeft haar een zoen, die klapt en ontduikt vlug en handig de oorvijs die zij hem wil toedienen.

»Als je veel bereddering maakt, ga ik met zwarte Bet in 't achterbakkie, niet waar liefje?«

»k Zal je zien aankomen hinkeldepink, scha-

tert knipoogend Bet, die eigenlijk den vroolijken snijer wel lijden mag en liever naast hem zit dan naast Kees, die haar nu als cavalier wordt aangewezen met de woorden: »Alloh Bet, jij naast den muzikant en Bebbetje tegen Pootjes rug.«

Bebbetje heet eigenlijk Mie en is een meisje van ongeveer 17 jaar, dat op een koffieverlezerij werkt en om de zonderlinge, min of meer onnoozele uitdrukking van haar gelaat en haar lijmerige spraak door haar kornuiten met dien spotnaam is vereerd.

»Moet ik nou naast Kees zitten, hè waarom?« vraagt ze onnoozel.

»Beval ik je niet schatje, ik ben toch een mooie jongen,« antwoordt de sorteerder en met de tong bevochtigd hij de voorvingers van zijn rechterhand en strijkt daarmee herhaaldelijk over de lokken aan zijn slapen al grinnikend: »Je mocht willen, dat je voor je dood nog zoo'n mannetje kreeg.«

»Kijk zoo'n waterlansier 1) wat een verbeelding,« giert Bet en laat haar hand met alle kracht op Kees schouder neerkomen, zoodat deze een pijnlijk gezicht trekt en vraagt: »Ben jij zestig? Schei uit.«

»Zeg Hein,« vraagt Bebbetje nogmaals! »waarom mag ik nou niet naast de kessier zitten? 'k Hou zoo veel van die beesten en je hebt 't me gisteren beloofd — Och schei nou uit Kees, je trekt men rok stuk, ik ga toch niet zitten, hoor!«

»Alla, dan maar! Ga bij den kessier.«

— »Wil ik je ereis helpen juffie?«

»Assiebleeft!«

De koetsier helpt het meisje op den hoogen bok en neemt zelf naast haar plaats.

Met de leidsels in de hand, wacht hij 't sein tot vertrek en slaat inmiddels eens even met zijn zweep door de lucht.

»Zitten we nou allemaal goed?« schreeuwt Hein.

»Waar is Sefie?« vraagt moeder Jans.

»Sefie! — O! Fie! — Fie-ie-ie-tje!« gillen allen in koor.

Sophie is de oudste dochter van de vischvrouw. Zij komt nu uit huis, sluit de deur, stijgt in en neemt plaats naast Kees, die haar dadelijk omhelzen wil — maar inplaats van een kus een ferme klap op zijn arm krijgt met de woorden:

1) Voddeneraper: waterlansier, omdat zij met een lange stok in den vorm eener lans de voden uit de grachten ophalen.

»Hou je gemak, Straffe-toerder.« 1)

»Niet schelden Fie!«

Moeder Jans rijst met moeite van haar plaatsje op en ziet rond. Met den voorvinger wijzend, telt zij al de passagiers en zegt:

»Kooos met den bochel en Klaas de marionier bennen er nog niet.«

»Die zullen we op de Nieuwmarkt oppikken, dat hebben we gisterenavond afgesproken.« antwoordt Hein.

»Goed! dan maar vooruit kessier, — de Haarlemmerdijk langs en op de Nieuwmarkt eventjes stilhouen bij 't Visschertje, daar worden er nog twee opgeladen.«

»Bestig juffrouw« zegt de koetsier van zijn verheven zitplaats even omziende.

Een klappen met de tong, een: »hort jongens!« en een slag met de zweep, doet de paarden aantrekken.

Onder een »Hoera!« van de passagiers ratelt de »Jan-pleizier« over de keien voort.

Rechts en links, voor en achter klinken vroolijke kreeten en Hoera's; de bureu juichen de vertrekkende feestvierders toe.

Uit een paar rijtuigen, die voor hen uitrijden wordt met zakdoeken en petten gegroet, totdat de afstand tusschen de rijtuigen grooter wordt.

Als zij over de houten brug vóór de Oranje-straat rijden en het geraas der wielen minder sterk is, roept Jans »Komaan Kees! haal eris een moppie op!«

De harmonica laat een paar diepe zwaarmoedige zuchten hooren om wind te verzamelen en met liefelijke neusklanken begeleidt zij het gezang der feestelingen. Zielverheffend klink hun

*„Ben je met je moeder naar de meer geweest!“
Vort jou leelijkert! vort jou leelijkert!*

langs den Haarlemmerdijk.

In grooten getale zijn de wandelaars reeds op de been, zien lachend den vroolijken troep na en beantwoorden meer of minder vriendelijk de groeten, die hun worden toegejuicht en nage-roepen.

Bij de Haarlemmersluis gekomen, zegt Hein tot den muzikant: »Hou je nou maar een beetje koest, dat we fatsoenlijk doorrijen tot we in de Meer zijn.«

In draf gaat het verder langs de Buitenkant over den Zeedijk tot op de Nieuwmarkt. Bij »t Visschertje' op de stoep wenkt reeds van

verre een marinier, wiens glad gezicht en bolle wangen bewijzen dat hij de chevrons nog niet heeft verdiend, hen met een rooden zakdoek toe en op de groen geschilderde stoepbank van 't kroegje staat een klein gebocheld ventje, met een oolijk gelaat, dansend, allerlei seinen en teekens met zijn stroohoed te maken. Zijn ge-ruite pantalon hangt hem op de hielen en over zijn hoogen rug trekt een grijs jasje, dat hem volstrekt niet past, allerlei zonderlinge plooiën en rimpels.

Zoodra zij het tweetal bemerken, beginnen de Pinksterblommen als uit één mond te schreeuwen en te juichen.

»Daar staan ze! — O kreek, 'k heb een mooie plaats voor je,« roept Hein.

»Present!« antwoordt Kooos met den bochel en met de hielen tegen elkander, maakt hij front en militair saluut.

»De puist moet in den achterbak« gilt mot-tige Janus.

»Hou je gemak notemuscaatrasp. — Een achterbak heb 'k zelf, kijk maar!« antwoordt de bultenaar en draait op zijn hielen rond, een beweging die allen tot uitbundige vroolijkheid stemt.

Inmiddels is de wagen stil blijven staan en zijn Janus en Pootje er uit gesprongen, tot groote ergernis van Hein, die toornig uitroept: »Wat is dat nou? Waarom ga jelui d'r uit?«

»'n Sigaartje opsteken,« zegt Pootje en terwijl hij, het visschertje binnengaat, draait hij zich nog even om en roept: »'k zal meteen een neutje 1) gebruiken op de gezondheid van de dames!«

»Dag Sefie, hoe gaat het?« vraagt de mari-nier en lachend steekt hij haar zijn hand toe.

»'t Schikt nog al Klaas, zeg help me d'r even uit; 'k wou men criolien 'n beetje uit doen; hij neemt zoo'n plaats weg.«

»Heer in den Hemel! wat 'n putlut!« schreeuwt Jans.

»Och moeder, dat ding is zoo lastig!«

Vlug wipt Sophie uit het rijtuig, maakt onder haar bovenrok een bandje los en springt een paar maal op en neer, zoodat de »cage« (zoo-als men in dien tijd droeg) op de straatsteen valt.

Schaterend zien eenige lieden, die om en bij den wagen zijn blijven staan, dit schouwspel aan en hun vroolijkheid stijgt ten top als Janus, zeer beleefd het kostbare kleedingstuk aan den

1) Andere, minder vereerende, volksnaam voor vod-denraper.

1) Borreltje.

kastelein, die in zijn hemdsmouwen voor de deur staat, in bewaring geeft met de woorden: »Janbaas! bewaar jij Sefie d'r vogelkootje zoolang; morgen zal 'k 't wel weërom halen.«

»Komt nou! komt er nou in jongens: 't wordt zoo laat,« brult Hein.

»Waar moet ik zitten tante Jans?« vraagt de marinier.

»In 't bakkie!«

»Zonder meissie?«

»Zeg Sefie, ga jij bij Klaas zitten,« roept Jans, die wel weet, dat haar oudste dochter en neef elkaar goed mogen lijden.

»Kómaan dan maar,« zegt Sophie, »zeg! Klaas-neef! geef me ereis een zetje.«

De marinier helpt haar en terwijl hij dat doet is Koos in een ommezien naast Fie geklouterd, omvat haar leest met zijn langen mageren rechterarm en roept op den krakerigen toon aan bultenaars eigen: »Dat heb 'k je afgesnóept kornel! ga jij nou maar op je gemak naast zwarte Bet zitten. — 't Zou ook geen pas geven, een overste in 't kattedakkie!«

Een algemeen gelach en een geroep van: »Dat heit de krates netjes geleverd — »Koos met de kast« is bijdehandter dan jij; hij is je te gauw af,« doet den krijgsman met een lang gezicht naast Bet plaats nemen, terwijl hij pruttelt: »Dat zal ik je straks wel inpeperen weerlichtsche kriek.«

Om zich te troosten haalt hij een pijpers fluitje uit den zak en blaast uit alle macht een marsch, terwijl ze voortrijden.

De harmonica begeleidt de fluit; juichend en zingend rijdt het nu voltallige, gezelschap verder.

In flinken draf gaat het door de Jodenbree-straat naar de Plantage.

Door de Middellaan trekken een menigte rijtuigen en wandelaars naar de Muiderpoort, stof opwerkend, joelend en schreeuwend, lachend en pretmakend. Vlak bij de poort roept de bochel zoo hard hij kan: »Koetsier hou ereis even op, daar is oome Jan.«

De wagen houdt stil en allen schreeuwen zoo luid mogelijk: »Dag oome Jan! — Dag oome Jan!« tot een bejaard man, die met zijn vrouw aan den eenen en een parapluie onder den anderen arm, aan den kant van den weg, naar de voorbijsnorrende wagens kijkt.

't Is de pandjeshuisherder van de Linden-gracht. Iedereen kent hem, iedereen heeft hem op zijn beurt noodig en daarom klinken hem allerlei vriendelijke groeten tegen.

»Dag oome!« gilt Koos, »loopt mijn klokkie nog?«

»Heb je mijn jas wel afgeborsteld?«

»Compelement aan mijn vestketting!«

»Zal je goed op men belletjes passen?«

Pas je wel op, dat mijn perrepluie niet schimmelt!«

»Hoerah! hiep! hiep! hoerah! leve Oome Jan!« schreeuwen allen door elkaar.

»Neem je petten af voor Oome!« kraait Koos uit den kattenbak en met zijn hoed salueerend, voegt hij er bij: »Als hij kwaad op jelui wordt, geeft hij je weinig. Kijk, Slábak, hij lacht al tegen je jas: dat 's een oude kennis van hem.«

Lachend en met zijn parapluie dreigend, antwoordt de pandjesbaas: »'k zal jelui wel krijgen, pas maar op!«

't Rijtuig rolt weer voort, door 't Muiderboschje naar den Oetewalerweg.

Tal van zuurkraampjes, kruiwagens waarop eieren, koud en warm, te koop zijn, stalletjes met allerlei eetwaar, als: gesmeerde broodjes, koek, scharren, gerookte geepen en paling zijn langs den weg geschaard. Hier en daar staan tafeltjes vol glazen met karnemelk, die tot drinken nooden en blokken om koek op te hakken, waarbij de eigenaars luidkeels staan te schreeuwen om de aandacht van 't publiek te trekken.

Een »stap-op-en-laet-je-wegen« heeft reeds drukke klandisie en een half dozijn schoenpoeters loopen met hun schuiers in de eene en een bundel planeetjes om »je fortuin te zien en zellevers te lezen« in de andere hand, rond tusschen de wandelaars en rijtuigen. Bedelaars, van allerlei slag, met echte of nagemaakte

lichaamsgebreken loopen of strompelen, om een aalmoes vragend, heen en weêr.

De Pinksterblommen rijden al die heerlijkheden voorbij zonder er acht op te slaan. »Dat 's voor van avond als we terugkomen« denken zij en als de koetsier, onwillekeurig, op dien kermisachtigen weg iets langzamer rijdt, klinkt een »vooruit kessiertje!« van Jans hem verwijtend in de ooren.

Naar Diemen! — dat is het doel van den tocht, daar zullen ze bij Vervetjes even stallen en 't dorp eens doorwandelen om dan terug te gaan naar 't Eldorado van alle Pinkstergangers, — naar Frankendaal!

Het oude Frankendaal, vroeger een buitenplaats (thans de boomkweekerij Linnaeus) was in 1862 nog een der meest bezochte en gezochte theetuinen, waar de gegoede burger, maar vooral op Zon- en feestdagen, de mindere man zich gaarne te goed deed, liefst aan iets anders dan aan thee.

De talrijke boschjes, dicht begroeide laantjes en slingerpaden waren even zooveel wijkplaatsen voor jeugdige, minnende harten en terecht kan men met den ouden dichter uitroepen:

Als elk boschaadje klappen kon
Wat meldde 't al vrijagie.

Bovendien was er op een klein eilandje, tuschen ruischende populieren een hermitage, waar een heusche hermiet, van hout, met een stoffige pij en dito baard, bij het binnentreden den bezoekers, in het muffige halfdonker van zijn kluis, een hoekigen hoofdknik ten beste gaf en met zijn ieder jaar op nieuw geschilderde en gelakte rechterhand deftig op een overeind staande doodkist wees, die tot kalm grafrust noodde, door het op 't deksel met zinkwit geschilderde »Gedenk te sterven.« Zulk een »memento mori« in een wulpsche omgeving van rozegeur, maneschijn, parfait d'amour, dubbele anisette en curaçao met elixer, moest op ieder gevoelig menschenhart door de grilligheid der tegenstelling een onbeschrijflijken indruk maken.

Niemand wist dit beter dan de oude uitgedroogde boer, die met een grafstem aan de bezoekers van den kluisenaar de geheimen der hermitage verklaarde en zijn toespraak altijd steêvast besloot met de woorden: »Zoo is 't dames en heeren en de foor of 't drinkgeld laat ik aan uwes beleefdheid over.«

Die boer, was of door een gelukkig toeval of door de vernuftige keus van den kastelein van Frankendaal, zoo volkomen in overeenstemming met den houten kluisenaar, dat het

zelfs den meest eenvoudigen bezoeker opviel; getuige daarvan de matroos, die eenmaal bij 't verlaten der kluis aan den explicateur een dubbeltje in de hand stak met de gedenkwaardige woorden: »Dat 's voor jou ouwe heer,« en op den hermiet wijzend er bij voegde: »Dat 's zeker een broer van je, dien ze opgezegt hebben, je mag hem wel ereis laten kalefateren, want hij heit de mot in zijn baard.»

Stemde 't eilandje, met zijn toebehooren, tot ernst en weemoed, de kettingbrug over de giersloot, was een treffend beeld van 't levenspad.

Op dien hobbeligen, onzekeren weg stuikelde menige jongemeisjesvoet en zij, die zonder ongeval dien overkant bereikten, stonden ademloos en hijgend van den bangen tocht, te zien naar anderen, die nog slingeren tusschen hoop en vrees, of zij veilig aan gene zijde zouden komen, dan wel in 't moddergraf den dood hunner witte kousen en geplooid rokken zouden moeten bejammenen.

En dan de schommel, — de wip! waren het niet de beste huwelijksmakelaars, die ooit op dit aardsche tranendal bestonden. Op 't schommelend hout, tusschen hemel en aarde zwevend, raakte menig lippenpaar elkander, vereenigden zich de beschroomde zuchtjes tot één ademtucht van liefde, even als op de wip zich de weifelende handen plotseling ineensloegen en weerstrevende meisjes omstrengeld werden door beschermende armen, die 't beminde en minnende voorwerp voor schokken of vallen wilden behoeden.

En de boschjes! — Zwiig, herinnering! zwiig! O! Frankendaal, ge waart een lustoord, zooals men nu te vergeefs om of bij Amsterdam zal zoeken.

Waar anders dan op de zonnige grasperken van uw tuin, dan in uw schaduwrijke laantjes konden de »Pinksterblommen« zoo welig bloeien; waar anders vond men zulk een schoone gelegenheid, om »ereis eventjes ampart te gaan« en zonder jassen en vesten aan, een oude veete uit de wereld te helpen; waar elders vond men zulk frisch regenwater om de kampioenen aftewassen en zulke groote weegbladeren, om schrammen en builen te bedekken; op geen anderen grond groeide zooveel Silliadon, dat zoo uitmuntend was voor kneuzingen en wonden.

Als de klassieke bodem, nu ontwijd door een kalme boomkweekerij, spreken kon, zou hij u kunnen vertellen, hoe de Pinksterblommen binnen Frankendaal reden en uit den wagen stapten. Hij zou u iets verklappen van de blozende wangen en de gederangeerde toiletten van Trijn, Bet en Toos, of u verhalen van »de kruip-door-

sluipdoortjes" en »Patertjes" die 't gezelschap met verschillende Pinksterblommen, uit andere stadsgeedeelten speelde en danste — en als de oude kastelein, met zijn langen sik en vriendelijk lachenden breeden mond, nog leefde, zou hij, zonder twijfel, diep zijn fluweelen mutsje afnemen als hulde aan de dorstige kelen van Hein Slábak, juffrouw Brans en den »Schuimspaan." Misschien zou hij ook nog weten te verhalen, hoe het geheele gezelschap slag leverde aan een bende Holklanten 1), concurrenten in den visch-, noten- en lompenhandel; een slag die met de algeheele nederlaag van de Troglodyten eindigde.

Helaas! de altijd ijverige kastelein is reeds lang ad Patres en zijn »assieblieft! anneme meheer! — Dadelijk! — 'k zal uwe direct helpen" is verstomd, begraven in het stof der vergetelheid.

't Wordt dus aan uwe fantasie overgelaten om u voor te stellen hoe het geheele gezelschap schommelde, wipte en over de kettingbrug holde, totdat de dames Trein en Fie, met een min of meer onmogelijken bokkesprong, in de geurende sloot terecht kwamen en kennis maakten met eendekroos en waterleliën.

't Relaa van hun verdere avonturen te water en te land zult ge derhalven moeten missen — misschien is 't niet te betreuren, want door 't veelvuldig gebruik van 't scharrebier, de jandoedel, 't zoete slokje en de talrijke, andere geesterijke versnaperingen, die zij tot zich namen, geraakten zoowel dames als heeren meer dan noodig en nuttig was onder Bacchus' invloed, en door den dubbelzinnigen toestand, waarin de feestvierenden bij 't huiswaarts keeren zich bevonden, zou eene beschrijving van hun doen en laten voor u alicht minder aantrekkelijk worden; misschien zelfs u weerzin inboezemen. Daarom zij het nogmaals aan uwe verbeeldingskracht gegünd om u een beeld te geven van den terugtocht der »Pinksterblommen" en hun tehuiskomst in de Willemstraat.

Alleen wil ik u nog mededeelen, dat bij 't uitstappen voor de deur van moeder Jans' woning de eetbare proviand »schoon op" en de overgebleven passagiers voller waren dan de kruiken en flesschen, die in schilderachtige wanorden, in den tentwagen verspreid lagen.

Ik zeg daar: »de overgebleven passagiers." Weet ge waarom?

Omdat de marinier bij vergissing onderweg

ergens was achtergebleven. Wáár? wist hij 's anderen daags, toen hij in de politiekamer ontwaakte, heusch niet meer. Kees de sorteerder was bij 't naar huis gaan 't laatst gezien bij stap-op-en laat-je-wegen."

Moeder Jans herinnerde zich nog flauw, dat 't haar opgevallen was, dat zijn hoofd door de blaasbalk van zijn harmonica stak en hoe vreemd zij 't vond, »dat 't ding toen geen meziek meer gaf."

't Pootje, van nature reeds wankelend, was 's avonds zoo slecht ter been, dat hij den steun eener krachtige hand noodig had om naar »meheertje" 1) te kunnen loopen; iets dat hij niet dan onder luid protest en weerstrevend deed.

De bedraagde juffrouw Brans zat op Pinksterdrie, tegen den middag, nog plat op den grond

1) Bewoners van 't Hol, een straatje op den Nieuwendijk.

(1) Bureau van Politie.

met haar veelkleurige muts scheef voor 't gelaat, in een boschje van Frankendaal, waar zij een geheim tête à tête had gehad met een flesch dubbele anisette, die zij van onder de proviand-bank had geschaakt.

Van de overige dames kan ik gelukkig melden,

dat zij goed en wel weer thuis kwamen, behalve Ka Mop, die een oorbel had verloren en 't Bebbetje, dat iet of wat kreupel liep omdat zij, in den stal van Frankendaal, »ereis naar de beessies was gaan kijken» en juist toen zij zich omkeerde »om heen te gaan van wegens dat ze nou d'r bekomst er van had» een trap had gekregen van een vosmerrie; gelukkig tegen dat lichaamsdeel, waarop men heden ten dage de tournures draagt.

Zoo was dan de rijtoer naar wensch en genoegen van alle Pinksterblommen afgeloopen en toen Janus, veertien dagen later, uit het gasthuis kwam, waar hij eene reparatie had ondergaan aan neus en linkeroor, die min of meer beschadigd waren geworden door een vriendschappelijk onderhoud met een aardappelkooper, die hij bij den terugrid in 't Muiderbosch had ontmoet, ging hij dadelijk moeder Jans opzoeken.

Met luide, hoewel nog eenigszins zwakke stem verklaarde hij: »dat hij, nog nooit zoo allemachtig veel plezier had gehad en dat die Pinkstertocht naar de Meer, effetief rejaal en gezellig was afgeloopen.»

DE BRIEF UIT TRANSVAAL.

»Herrejennig, wat wordt daar hard aan de deur geklopt,» had Mieke gezegd en ze was fluks gaan opendoen, om dadelijk daarop terug te komen met een kleur van verrukking op het gelaat en met den uitroep: »vaoder, moeder, een brief van Krelis, een brief uit Transvaal!»

In een oogwenk heeft moeke met van verrassing en haast bevende vingers het breiwerk neergelegd, de groote bril uit het huisje genomen en opgezet, terwijl Mieke alvast het couvert heeft geopend en zich naast haar gezet om te lezen. Teunisvaar, die juist de koeien wilde gaan melken, maar op Mieke's uitroep de achterdeur met een flinken slag weer heeft dichtgedaan en eerst als beteuterd stond rond te kijken, is haastig nader gekomen en buigt zich achter de beide vrouwen over den hoogerugden stoel. Hij zet de muts nog wat verder achterover en volgt nu met gretige oogen de vrij duidelijk geschreven regels.

»Ziet ge wel,» zegt hij, den wijsvinger, als om nadruk op zijne woorden te leggen, nadrukkelijk omhoog houdende, »'t geet den jongen best, opperbest; dus ziet gijlui wel dat al die ongerustheid maor loarie is geweest; lees maor, daor steet 't: »De Transvaal lieve ouders is een allerbest land, een bovenst best land...»

»Laten we geregeld lezen,» zegt moeke, die op haar gemak er het hare van wil hebben, als gijlui wilt heuren zal ik veurlezen.»

Dit wordt goedgevonden en moeke begint weer: »een bovenst best land voor wie willen werken en handen aan het lijf hebben, en gij weet geliefde ouders ik heb handen aan het lijf en ik ken er goed mede werken» — hier buigt het drietal hoofden zich met groote instemming — »en dat heb ik ook gedaan en daarom gaat het mij op den oogenblik zoo naar wenschen. Van het geld dat ik al heb oververdiend heb ik heel goeje koop een peerd gekogt en ik verdien hier

genoeg om te kunnen opsparen, dan koop ik mijzelf een leef zoo gelukkig als een prins..." — »Als een prins, heurt ge 't, Mieke," zegt het goede oudje, maar Mieke, die als weeze door Teunis-boer is opgenomen toen ze nog heel jong was en met Krelis is opgevoed, Mieke voelt eens aan het hals snoer, dat Krelis haar bij zijn vertrek ten geschenke gaf en begrijpt niet recht waarom... Doch Teunis-boer, die, terwijl zijn vrouw even ophoudt om een traan van geluk weg te pinken, de gelegenheid opnieuw aangrijpt, valt eensklaps in... »Kaik, kaik, onze Krelis schrijft als een geleerde!"

»De schoolmeester," gaat moeder de vrouw weer voort met lezen, »die op de plaats is van den Boer bij wien ik werk heeft mij geholpen dezen brief te schrijven en hij laat u, hoewel onbekend, de beste groeten doen. Hij heeft mij gevraagd waarom ik het portret van Mieke niet heb meegebracht, maar ik heb hem geantwoord, dat hij het levende beeld wel spoedig zal zien, want ik zal wel spoedig zooveel verdienen, dat ik Mieke geld kan oversturen om ook hierheen te komen, en als gij wilt geliefde ouders, dan kunt gij ook mede komen. Ik denk met veel vreugde aan het geluk dat wij zullen smaken als Mieke en gij hier zijt en Mieke mijn vrouw is en ik denk altijd met dankbaarheid aan dat tijdschrift met dien gelen omslag en al die advertenties, waar alles van de Transvaal zoo precies instond, hoe heet het ook weer, gij weet het wel, wat wij van den notaris te leen kregen? Nu lieve ouders ik zal straks wel op den naam komen, maar gij moet mij beloven, dat gij dat tijdschrift alle weken zult lezen, want dan kunt gij het juist zoo lezen als het hier in de Transvaal is. Had ik het niet gelezen dan was ik nu niet zoo op weg geweest om een rijk man te worden en met Mieke te kunnen trouwen... Teunis-boer en zijn vrouw zien Mieke eens van terzijde aan. Ze zit daar met hoogen blos en van geluk stralende oogen; een leventje als een prins!... en zij zal de prinses zijn. Inmiddels gaat moeder voort met lezen totdat ze komt aan de naamteekening, en daaronder leest: »P.S. Het tijdschrift heet »De Wereldburger", gij kunt het adres zien als gij in de kast gaat op de bovenste plank, want daar heb ik er een weggeborgen. Nogmaals gegroet van uw zoon Krelis."

»Op de bovenste plank," herhaalt Teunis-boer en meteen gaat hij naar de kast om het bewuste voorwerp te zoeken. Doch hoe hij zoekt en snuffelt, een tijdschrift is er niet te vinden. Teunis-boer, die wat ongeduldig is uitgevallen, begint te pruttelen, maar moeke trekt een stoel

bij de kast en zal 't nog eens beproeven. Ook zij echter vindt niets.

»Wete gij dan niet waar 't kan zijn gebleven, Mieke," vraagt ze den deern, die verlegen bij het venster staat.

»Neen, moeke," zegt Mieke, »ik weet 't zoo-waar niet, maar ik zal er wel opkomen waar het adres is; ik heb 't zoo goed geweten; waocht maar tot van avond dan zal 'k 't oe zeker zeggen."

»'t Is dan daonig jammer," zegt Teunis-boer, »ik sol mergen-vroeg naar de stad rieden, dan hâ 'k det boek kent bestellen, want die notaaris is zelvrs naar Transvaal gegaan, dus die kan we 't ook niet vragen."

Mieke heeft zich inmiddels verwijderd; ze is stil naar achter den deel geloopt en daar heeft ze heur keurs wat losgemaakt en zie daar komt de gezochte *Wereldburger* goed gevouwen en wel voor den dag. Neen, zoo geven en zeggen dat ze 't ergens anders gevonden heeft kan ze 't blad niet; op bijna alle bladzijden staat Krelis' naam er met potlood opgekrabbeld en dan staat er nog zooveel bij en onder wat ze voor geen geld... — Wacht ze weet raad! Snel scheurt ze het bovenste gedeelte van de eerste pagina er uit, daar staat gelukkig niets op geschreven en dat stukje bevat toch wat ze hebben moet: het adres. Fluks wordt nu het tijdschrift weer in den boezem geborgen en Mieke snelt naar binnen, schrijft met groote letters het adres van het uitgescheurde stuk blad over op een velletje papier en als Teunis-boer van 't melken terugkomt en moeke van haar dutje wakker wordt, zegt ze: »Kaik, hier is het adres, ik had gandsch zoo gaar vergeten, dat ik het eens veur Krelis had overgeschreven. Hier is het Teunis-oom; kunt ge 't lezen?"

»Opperbest," zegt Teunis en hij leest hardop:

DE WERELDBURGER,

VERSCHIJNT WEKELIJKS.

Directeuren-Uitgevers SPIJKMAN & Co.

Bureau: Prins-Hendrikkade 124, Amsterdam.

Den volgenden morgen vroeg, als Teunis-boer met de kar naar stad rijdt, is Mieke al op. Ze staat aan de deur en als hij haar met de hand uit de kar groet, roept ze hem na: »Teunis-oom, hebt ge 't adres van de *Wereldburger* in de zak, vergeet 't niet, heur Teunis-oom!"

Teunis-oom zal 't niet vergeten, want hij houdt zielsveel van Krelis en van Mieke ook, en dan... moeder de vrouw zou danig boos wezen als hij zonder het tijdschrift thuis kwam.

Toen zijne schuldeischers het hem al te lastig gingen maken, geen kunsthandelaar hem meer voorschot wilde geven, en zijne vrienden, die 't missen konden, hem allen min of meer belangrijke sommen hadden geleend en niet te bewegen waren, nog meer af te schuiven, verhuisde Carlo op zekeren dag met wat hij bezat en niet in den lommerd stond, onverhoeds naar Leiden, met het plotseling opgevatte voornemen daar als een kluisenaar te gaan leven en hard te werken. Door het voltooiën van eenige reeds begonnen doeken en aquarellen en het ontwerpen van een groot nieuw schilderij, bestemd voor eene aanstaande tentoonstelling te Amsterdam, hoopte hij in korten tijd het verloren evenwicht in zijne financiën te herstellen. Na veel zoeken vond hij even buiten Leiden, aan de vaart naar Leiderdorp, bij de weduwe Van Duin, een zeer geschikt atelier met licht op het Noorden en eene kleine aangrenzende slaapkamer, tegen zeer matigen prijs.

Carlo d'Ombreiro was toen ruim vijf-en-twintig jaren oud. De meisjes vonden hem een knappen jongen. Hij had een slank figuur, was van middelmatige grootte, droeg het lichtblonde haar in lange, aan de punten omkrullende naar achteren gestreken lokken en verheugde zich in een fijn kopje, met een bewegelijken, guitigen trek om den mond, kleine ooren, een lichtgebogen neus en twee helderblauwe, lachende, glinsterende oogen.

De nonchalante wijze, waarop hij zijn kleeren droeg, das strikte en den zakdoek uit een borstzak liet bengelen, gaf iets zwierigs aan zijne geheele persoonlijkheid.

Toen hij, na heerlijk geslapen te hebben, den morgen na zijn komst te Leiden, zijn atelier binnentrad, keek Carlo met welgevallen in 't rond. Voor zoover 't hem mogelijk geweest was met de gebrekkige hulpmiddelen, die hem ten dienste stonden, had hij des avonds reeds dat gezellige, toonvolle en aparte aan het ruime vertrek weten te geven, waarvan alleen schilders het geheim schijnen te bezitten. Het lichtkleurige, bloemrijke behangsel was met behulp van ettelijke dozijnen punaisen door donkerbruin papier vervangen. De witte valgordijnen had hij afgenomen en een kwart gedeelte van het raam lager gehangen, zoodat een sterk licht van boven in de kamer stroomde. Groote lappen donkerkleurig damast verborgen de schelle, witte gordijnen. De tafel, die eerst tusschen de twee ramen in stond, was in een hoek geschoven, het tafelkleed

afgekeurd en door een fraai stuk Perzisch doek vervangen. Alle aanwezige prenten had hij met de verschillende portretten der familie Van Duin aan zijne hospita afgestaan om er liever hare eigen kamer mee te versieren. Schilderijen van vrienden, vele studiën van hem zelf en anderen, brokken van teekeningen, aquarellen, enkele photographieën naar Holbein, Corot, Troyon, Frans Hals en Rembrandt overdekten de wanden. Tegen de muren leunden portefeuilles, lijsten in allerlei afmetingen en een paar stoelen van antiek model in verschillenden stijl. Bij één der vensters stond zijn schildersezel met een half afgewerkt schilderij er op, en op een kleine tafel er naast zag men allerlei snuisterijen, blauw porselein, paletten, penseelen, verfdoozen, en allerlei soorten van tubes met olieverf, tabakspotten, sigarendoozen enz. enz. in de smaakvolste wanorde dooreen zwerven. De deur was achter een groot blauwgrijs gordijn gemaskeerd en enkele Japansche, Chineesche en Delftsche borden er boven en naast gehangen.

Nadat Carlo nog een paar kleinigheden, die hem niet aanstonden in de schikking der kamer, gewijzigd, het schilderij op den ezel beter in 't licht geplaatst en daarna lang bekeken had, ging hij naar de tafel om zijn ontbijt te gebruiken. Alles was netjes klaar gezet, een paar kadetjes, een stukje kaas, twee eieren en een theeserviesje. Carlo schelde. Er werd bescheiden geklopt.

— Binnen!

— Wat is er van uw dienst, mijnheer? vroeg een allerliefst achttienjarig meisje, eenvoudig maar netjes gekleed, met een blozend, blank kopje, bruin glanzend haar, donkere, groote, naïve oogen en een klein mondje, terwijl zij half tusschen het blauwgrijze deurgordijn staan bleef.

— Een lief kind, dacht Carlo, en wat doet dat kopje mooi tegen dat gordijn aan!

Zij keek hem ook even nieuwsgierig aan, maar toen zij merkte dat de jeugdige schilder de oogen toekneep en het hoofd wat op zij hield, om meer te genieten van de impressie, die zij op hem maakte, sloeg zij de oogen neer en kreeg een kleur.

— Je hoeft niet verlegen te zijn, zei Carlo gul. Maar je doet daar zoo mooi tegen dat gordijn aan . . . 't Is superbe . . .

En weer keek hij naar haar, nu met de hand het licht afsluitend.

— 't Spijt me, dat ik geen figuurschilder ben, anders zou ik u vragen om eens voor me te poseeren. Zou je dat wel willen?

— Als moeder 't goed vond . . .

— Nu, dat is goed. 'k Zal eens zien . . .
 Na een oogenblik vroeg zij:
 — U hebt immers gebeld?
 — O ja . . . Bedien jij . . . u me?
 — Ja, mijnheer.
 — Zoo! Dat vind ik prettig.
 Weer kleurde zij, maar Carlo zag het niet.
 — Ik zal je zeggen, kindlief . . . hoe heet je?
 — Marie, mijnheer.
 — 'n Mooie naam . . . Eigenlijk de mooiste die er bestaat. Weet je waarom?
 — Neen, antwoordde zij met een glimlach.
 — Wel, als je de letters omzet, krijg je het Fransche werkwoord *aimer*.
 Zij lachte.
 — Weet je wat dat beduidt?
 — Ja zeker, mijnheer.
 — Zóó . . . Nu, Marie, ik heb 's morgens graag een groot glas melk met een ei er door. Dat is mijn ontbijt.
 — Maar om twaalf uur drinkt u toch zeker koffie?
 — Ja zeker dán koffie, tenzij dat je moeder me wijn of sherry zou willen geven met een gebraden snipje?
 — Neen, dat denk ik niet, mijnheer. Ik zal een glas melk voor u halen.

Weg was ze

— Een aardig kind, dacht Carlo.
 Kort daarna kwam Marie terug met een groot glas melk, lichtgeel getint door het er in gemengde ei.
 — Nog iets, mijnheer?
 — Dank je, Marie.
 — Wil ik 't lichtje onder de thee maar uitblazen?
 — Neem 't liever mee.
 — O goed, mijnheer.
 Zij nam den trempot in de ééne, het theestooffe in de andere hand en ging naar de deur.
 — Zoudt u me asjeblijft even willen helpen, mijnheer?

— Wel zeker!

Hij sloeg het gordijn op, opende de deur en liet haar langs zich heengaan. Zacht streelde haar kleed zijn voet. Welgevallig keek hij haar na.
 — 't Is bepaald een mooi meisje, dacht hij, dronk zijn melk op, kreeg penseel en palet, kneep kloddertjes verf, alsof 't gekleurde vermicelli was, uit de tubes en begon het doek geheel over te schilderen.

Een dag of acht na zijn komst te Leiden stak Carlo des middags om drie uur bij zijn oom en

tante, den heer en mevrouw Van Goelik, eene visite af. Zijn oom was vroeger houthandelaar geweest en leefde nu van zijn geld. Dit laatste vooral had Carlo doen besluiten den kinderloozen oom van moederszijde, bij wien hij vroeger meermalen gelogerd had en die den jongen schilder steeds gaarne mocht lijden, te bezoeken.

— Is mijnheer thuis? vroeg Carlo het dienstmeisje.

— Jawel, mijnheer. Wie kan ik zeggen, dat er is?

— Carlo d'Ombreiro.

— Hoe zegt u, mijnheer?

— Zeg maar dat mijnheer z'n neef, de schilder uit den Haag, er is.

— Goed, mijnheer. Wilt u even in 't spreekkamerje wachten?

Oom Van Goelik kwam zijn neef zelf verwelkomen.

— Wel, jongen, hoe gaat 't? Daar heb je goed aan gedaan je oom en tante eens te komen opzoeken. Kom binnen! Kom binnen!

Zij gingen samen de lange marmieren gang door naar de achterkamer, die stijf deftig gemeubileerd was, op de degelijke, maar onartistieke wijze van ouderwetsche burgerlui.

— Dag, Tante.

— Dag, Neef.

— Hoe gaat 't met u?

— Dank je, neef, heel wel. Een beetje hoofdpijn, wat kiespijn zoo nu en dan, een beetje jicht op z'n tijd, wat hardhoorend en erg bijziende, en dan verschrikkelijk veel hoesten 's avonds bij 't naar bed gaan en 's morgens met 't opstaan, — ik geloof nooit, dat m'n longen in orde zijn, maar de dokter wil er niets aan doen, net zoo min als aan m'n hartkloppingen, waar ik den heelen dag om zoo te zeggen hinder van heb — maar anders ben ik heel wel. Och, zie je, neefje, tante wordt oud. Maar krakende wagens loopen 't langst, zegt 't spreekwoord. Ga zitten, neefje, en vertel ons eens wat voor nieuws is er in Den Haag?

— Wil je een sigaar, Carlo? Lekkere, hoor!

De heer Van Goelik had uit een kistje, dat op een kastje stond, eenige sigaren genomen en presenteerde er Carlo van.

— Steek die maar in je zak. Zoo lekker heb je ze misschien nog nooit gerookt.

— Dank u wel.

— Hoe is 't met je broers en zusters, vroeg tante, die ijverig zat te breien.

— Ik geloof goed, tante. Maar sedert verleden week woon ik hier.

— Woon je hier? riep zijn oom vol verbaazing uit. Waar?

— Buiten de Hoogewoerdsche poort, aan de vaart naar Leiderdorp.

— Bij wien?

— Bij de weduwe Van Duin.

— Van Duin, Van Duin, ónbekend. En waarom woon je hier?

— Ja ziet u, dat zal ik u zeggen — begon Carlo een beetje verlegen. 't Is hier rustiger. In Den Haag had ik te veel afleiding, te veel kennissen en vrienden. Daar lijdt 't werk onder.

— Dat zal waar zijn, bevestigde tante, knikkend met haar vol, rood, dikwangig gezicht, zoodat de bril, die hare uitpuilende oogen het zien moest vergemakkelijken, van haar mollig stomp neusje een eindje afgleed en de linten van haar kleurige muts, die op haar hoofdhaar troonde als een koningskroon, wapperden langs haar overvol gemoed.

— Ik zeg zoo dikwijls tegen Van Goelik, Van Goelik, zeg ik, wat ben ik blij dat we geen kinderen hebben. Want de verleiding is te groot. De volwassen menschen kunnen die al haast niet meer weerstaan, hoe moeten de jongeren 't dan wel maken? Daarom is er ook geen ernst meer onder de jongelui. 't Heeft er veel van of men tegenwoordig voor z'n plezier leeft.

— Leef jij dan voor je verdriet, Doortje? vroeg haar man lachend.

— Van Goelik, je weet heel goed, dat mijn gezondheid veel te veel te wenschen overlaat, als dat ik voor mijn plezier kan leven. Maar in mijn jonge jaren was 't menschedom veel ernstiger. En ik vind 't heel verstandig, hoor neefje, dat jij hier in Leiden rustig komt werken. Ga je al wat vooruit met je schilderijtjes?

— Ik kom eens kijken, riep van Goelik. En dan moet ik je medaille eens zien. Een gouden, hé?

— Neen, een zilveren, oom.

— Wil je een bittertje?

— Of liever een glaasje madera? vroeg tante.

— Liever een bittertje, tante.

— Zulke jonge jongens drinken tegenwoordig ook al bitter, dacht tante en schommelde deftig naar een glimmend buffetkastje om er glaasjes, karafjes en troimeltjes, gevuld met zotte kralingetjes en zoete koekjes uit te krijgen. De glaasjes werden netjes omgeveegd en alles in slagorde klaar gezet.

— En verdien je nog al wat? vroeg oom.

— Nu, dat is niet erg, oom. Vooral op 't oogenblik zit ik wel een klein beetje op zwart zaad.

— Zóó?

— Ja, u begrijpt een schilder kan niet altijd uitdrukken, wat hij voelt. Den eenen keer gaat het veel gauwer met een schilderij dan den anderen. Soms gelukt het een stuk in weinige dagen af te schilderen, dan weer gaan er maanden mee heen. En zoolang ik jong ben en geen gezin hoef te onderhouden, wil ik liefst niets uit handen geven, waarvan ik zelf niet zeggen kan: beter kon ik 't niet krijgen.

— Neen! Daar heb je gelijk in. Maar als er nu een koper komt?

— O, als er een koper komt! Maar die vallen zoo maar niet uit de lucht. Bovendien ik heb nog aan niemand, behalve u, verteld waar ik woon. Ja, ik wou dat ik wat geld had om eens flink te kunnen werken, zonder dat ik behoefde te verkoopen.

— Is je erfenis dan al op? vroeg tante.

— Ja tante, dat begrijpt u. Ik moest me heelemaal inrichten, alles zelf betalen, lijsten, doeken, paneelen, verf. O, dat loopt allemaal zoo op.

— Is dat zóó duur?

— Ja, tante.

Tante schommelde de kamer uit om uit den kelder een nieuwe kruik jenever en een fleschje madera te halen.

— Zit je om geld verlegen? vroeg oom zacht.

— Eerlijk gezegd, ja oom, erg.

— Ik kom morgen bij je. Ik heb wel lust een schilderijtje van je te koopen.

— O oom.

— Ja, als je niet te duur bent en wat mooi's hebt. Maar waarom trouw je niet met het een of andere rijke meisje?

— Die willen me niet hebben!

— Kom, kom, gekheid! Er zijn rijke meisjes genoeg, die al haar geld zouden willen missen voor een knappen jongen kerel, zooals jij.

— Nu, ik ken er geen.

— Maar ik wel.

Er werd gebeld.

— En vooral een jong kunstenaar moest vroeg trouwen. Het huwelijk houdt de mannen in bedwang. Jullie hebt anders met je woelige geesten maar veel te veel behoefte aan uitspattingen. Ja, ja, denk je, dat ik niet van je schuine stukjes in den Haag gehoord heb? Zoek een vrouw met geld, dan wordt je rustig, kunt zonder zorgen bedaar werken en je geheel aan de kunst wijden. Stil, daar komt je tante, voegde oom zijn neef toe, die antwoorden wilde, morgen spreken we er verder over.

— Ja, kindlief, ik kan je geen hand geven.

Geef me maar een zoen, maar links, want aan mijn rechter kant heb ik aangezichtspijn gehad.

— Wel de complimenten van pa en moe, mevrouw. . . .

— Dank-je, Laura.

— O gunst, dag mijnheer, giegelde Laura, ik had u heusch niet gezien. Hoe vaart u? Wel de complimenten van pa en moe, mijnheer. . .

— Mag ik je eens voorstellen, Laura? vroeg Van Goelik, op zijn neef wijzende, die opgestaan was en eene beleefde buiging tegen de lange, magere, lichtblonde, bleeke, beenige, ongeveer dertigjarige Laura Schuimer maakte.

— Mijn neef Carlo d'Ombreiro, schilder, me-juffrouw Laura Schuimer.

— Mijnheer, lispte Laura met een knikachtige buiging en een smeltenden blik van hare bleekblauwe, matglazige oogen. Toen zich weder tot mevrouw Van Goelik wendende:

— Complimenten van pa en moe, mevrouw.

— Mijn neef is op de laatste tentoonstelling bekroond met een gouden medaille, viel oom in.

— Een zilveren, oom.

— O ja, een zilveren. . . Ik dacht, dat 't een gouden was.

— 't Is toch al mooi, waagde Laura te zeggen.

— Vindt u, vroeg Carlo lachende, dat al mooi genoeg voor mij?

— O neen, mijnheer, zóó bedoel ik 't niet. Ik bedoelde, dat ik die onderscheiding al erg mooi vind, omdat er altijd zooveel schilderijen zijn op een tentoonstelling en er maar een paar bekroond worden.

Carlo voelde opeens, dat oom hem op zijn teen trapte. Op een vragenden blik, wat dat moest beduiden, gaf oom een knipoojje naar den kant van Laura. Carlo keek Laura eens aan en begreep 't niet. Deze begon opnieuw.

— Complimenten van pa en moe, mevrouw. . .

— Mag ik je een glaasje madera inschenken, Laura?

— O neen, dank u wel, mevrouw!

— Kom, 't zal geen kwaad doen.

— Nu, dan heel graag een klein glaasje.

Complimenten van pa en moe, mijnheer. . .
— Maar, Laura, die heb je nu al zes keer gedaan, antwoordde Van Goelik lachende.

— Neen, mijnheer, zoo bedoel ik 't niet. Complimenten van pa en moe en 't spijt ze wel erg, maar ze kunnen morgenavond onmogelijk op 't kranse komen.

— Waarom niet? riep mevrouw verbaasd.

— Och, mevrouw, pa en moe zijn bij onze bureu, de Van Weelderens. gevraagd morgen avond. Zij hadden al twee keeren moeten be-

danken en nu durfden zij 't heusch niet voor den derden keer te doen. Nu vinden ze 't wel niet plezierig omdat de avondjes bij u hier altijd zoo dol gezellig zijn, maar een mensch moet de vormen toch in acht nemen.

— Hé, vindt u dat, juffrouw? vroeg Carlo.

— Ja, ziet u, gewone menschen wel; kunstenaars dat is wat anders, die zijn boven de vormen verheven.

— Ei, ei, Laura! Denk jij zoo gunstig over de heeren kunstenaars. . . Zeg, Carlo, kun jij morgenavond komen?

— Waar? vroeg de aangesprokene.

— Wel hier. Jij komt toch ook, Laura?

— O ik dolgraag, mijnheer!

Weer keek zij smachtend Carlo aan en dacht: Wat een knappe jongen! En dan een kunstenaar! Ik hoop, dat hij ook maar komt.

— Kom, je hebt toch niets te doen of laat mijnheer zich bidden? vervolgde oom.

— Nu, heel graag dan, gaf Carlo toe, die er niets geen lust in had.

— Afgesproken! En morgen kom ik na de koffie je atelier eens bekijken.

— Best, oom.

Toen mijnheer Van Goelik, een deftig buigig man, met een goedig, open gelaat, vriendelijke bruine oogen, grijzende bakkebaarden en hoofdhaar, den volgenden middag op de Hoogewoerd voortschreed om het afgesproken bezoek aan zijn neef te brengen, werd hij reeds op eenigen afstand met een blijde uitdrukking op haar schraal gezicht gadeslagen door Laura. Daarna deed zij echter alsof een modemagazijn al hare aandacht in beslag nam. Juist toen de heer Van Goelik, die haar niet had opgemerkt, zou voorbijgaan, deed Laura alsof zij haar weg vervolgen ging.

— Hé, dag mijnheer Van Goelik!

— Dag, Laura. Aan 't winkelen?

— Ik heb een boodschap gedaan. O, u gaat zeker naar uw neef?

— Juist geraden.

— Ik ben nog nooit bij een schilder geweest. 't Moet zoo aardig zijn, niet waar, een atelier?

— Heel aardig. Heb je lust om mee te gaan?

— O, dolgraag, maar zou uw neef 't wel goedvinden?

— Waarom niet?

— Hij wacht geen damesbezoek.

— Dat doet er niets toe. Ga maar gerust mee.

— O gunst, ik vind 't dol aardig en vooral zoo *à l'improviste*, giegelde Laura, die echter onmiddellijk na de ontmoeting met Carlo den

vorigen dag, 't plan gevormd had den heer Van Goelik te vergezellen.

Terwijl deze naast Laura voortwandelde, bedacht hij, dat hare tegenwoordigheid hem verhinderen zou een door hem den vorigen avond be-raamd plannetje bij zijn neef ten uitvoer te brengen. Na eenige aarzelingen zei hij dus rouduit:

— Zeg, Laura, je moet 't me niet kwalijk nemen, dat ik 't je maar op den man af zeg, maar ik heb met mijn neef iets onder vier oogen te bespreken.

— O, wou u liever, vroeg zij teleurgesteld, dat ik niet meeing?

— Neen, dat niet, maar dat je, als je het atelier bezichtigd hebt, onder een of ander voor-wensel alleen terugging.

— O heel goed, mijnheer! Ik zal maar even-tjes bij hem kijken, ziet u, omdat ik 't zoo dol aardig vind en nog nooit een atelier gezien heb en dan weggaan omdat ik pianoles heb.

— Heel goed.

Een kwartier later traden mijnheer Van Goe-lik en Laura het atelier binnen.

— U neemt 't toch niet kwalijk, dat ik mee-gekomen ben? vroeg Laura zoo beminnelijk mogelijk.

— Wel neen, ik vind damesbezoek juist altijd aardig.

— Meent u 't?

— Ja, zeker!

— Komen er dan wel eens dames op 't atelier?

— Zeker, dikwijls.

— Getrouwde?

— En ongetrouwde.

— Jongens, dat is een mooi ding, zei Oom, die zijn hand als een kijker voor één oog hield.

— Zoo kijken de kenners altijd, dacht Oom.

— O heerlijk, verrukkelijk, prachtig, stamelde Laura, terwijl zij naar een ander stuk keek dan mijnheer Van Goelik bedoelde. Carlo merkte 't en glimlachte even.

— Hoe gezellig hier, zei Laura nu tegen Carlo. O, ik zou ook zoo graag schilderes ge-worden zijn, maar ziet u, ik heb er niets geen aanleg voor. Maar ik doe veel aan muziek. Ook heerlijk, muziek, vindt u niet? Maar schilder-kunst is, geloof ik, toch nog mooier. Hoe aardig, dat licht zoo van boven. O gunst van een herrie op dat tafeltje . . . Echt artistiek . . .

Zóó ging 't een kwartiertje door. Oom en Laura vonden alles mooi en 't leelijkste 't mooiste. Laura trachtte zich zoo beminnelijk mogelijk voor te doen en wierp telkens zijdelingsche blik-

ken op Carlo, die daar geen acht op sloeg en ook maar half naar haar luisterde, want hij had van den beginne af haar tegenwoordigheid in stilte verwenscht, omdat hij vreesde dat Oom niet met geld over de brug zou komen. Hij kreeg dan ook een gevoel van ware verlichting toen Laura met gemaakten schrik zei:

— O gunst, ik mag wel maken, dat ik weg kom, want ik heb pianoles van middag. U blijft zeker nog wat, mijnheer?

Van Goelik knikte toestemmend.

— Nu, mijnheer, zei ze tegen den schilder, hare magere vingers naar hem uitstreckende of 't de scharen van een kreeft waren, wel bedankt voor 't heerlijk kunstgenot. 't Is heusch dol ge-zellig geweest.

— Als u lust hebt nog eens terug te komen, vroeg Carlo, blij dat zij heenging, dan zal me dat heel veel plezier doen?

— Alleen? vroeg Laura.

— Alleen of met een ander, zooals u wilt. U bent me altoos welkom, voegde hij er onna-denkend aan toe.

— Meent u 't? vroeg Laura.

— Hé? . . . Ja zeker, juffrouw.

En hij liet haar uit, terwijl Laura hem nog eens bedankte, glimlachend met smeltend water-igen blik aanzag en met haar lang, mager lichaam weghuppelde als een kwikstaartje.

— Dat meisje moest jij nu trouwen, zei Oom tegen zijn neef, toen zij alleen waren.

— Ik? . . . Waarom?

— Omdat zij een goed meisje is, graag een man zou willen hebben en dik in de dubbeltjes zit.

— Nu ja, maar . . .

— Wat, maar? . . .

— Ze is zoo lang.

— Daar wen je aan in acht dagen.

— Ze is zoo mager.

— Ze zal wel dikker worden.

— Ze is niet mooi.

— Aan 't mooiste gezicht raak je gewoon.

En als ze mooi was, wie weet of ze in haar trouwen niet leelijk zou worden. Daar heb je nu je tante. Mooi zal je haar waarachtig toch niet noemen, maar als jong meisje was zij beeldschoon. Ja, beeldschoon, verzekerde oom op 't ongeloofige gezicht van Carlo. Denk je, dat ik gemerkt heb, dat ze leelijk is geworden? Geen kwestie van. Dat gaat zoo ongemerkt. Ik was bovendien aan haar schoonheid zoo gewoon geraakt, dat ik er niet meer naar keek. Opeen zekeren dag na m'n zilveren bruiloft merkte ik op, dat ze leelijk geworden was. Denk je, dat me dat hindert of gehinderd heeft? Geen steek.

Maar wat mij m'n heele leven tot den huidigen dag toe plezier heeft gedaan, is dat je tante me een aardig stuivertje mee ten huwelijk heeft gebracht.

— Maar ik houd niet van haar.

— Van je tante niet? Jongens, jongens!

— Neen, ik bedoel van dat meisje niet.

— Och, beste jongen, je bent nog jong, maar geloof een man van zaken en ondervinding: 't is zoo gauw gedaan met de verliefdheid in 't huwelijk. Niet, dat ik niet van je tante houd. God beware me! Maar anders, zie je, heel anders dan vroeger. 't Is nu meer vriendschap, achting, gehechtheid... Maar de vurige, hartstochtelijke, jonge liefde, die is gebluscht al sedert jaar en dag, en komt nooit weer terug ook. Als je dat nu weet, waarom zou je dan trouwen met een mooi meisje zonder geld? Je komt daarmee later op precies denzelfden voet, als met een leelijk meisje met geld, met dit kolossale onderscheid: dat de laatste je het leven veraangenaamt door haar geld en de eerste je zelfs dat niet tot troost geeft.

— Nou ja! . . .

— Nou ja! . . . viel oom in, vindt je dat soms niets? Jij hebt geen geld, misschien zelfs wel schulden?

Carlo knikte toestemmend.

— Nu, kijk eens aan! Je hebt schulden. Dat geeft zorgen, veel zorgen. En die hou-je je leven lang. Wie eenmaal schulden heeft gemaakt en niet door een huwelijk of door een lot uit de loterij opeens rijk wordt, die blijft er onder zuchten tot aan zijn graf toe. De kunstenaar heeft voor alles rust noodig. Wanneer zorgen hem drukken moet zijne kunst er onder lijden. En de kunst moet den kunstenaar steeds het hoogste zijn, als ik 't wel begrijp.

— Ja, natuurlijk.

— Welnu, breng aan je kunst dan dát kleine offer van je hart. . . . Of ben je verliefd?

— Verliefd? Neen, ten minste niet, zoover als ik weet.

Een oogenblik doemde het lieve kopje van Marie voor zijn geest op. Maar neen, hij was op háár toch niet verliefd. Hij vond 't een aardig, mooi, ontwikkeld meisje, dat erg goed voor hem zorgde en wel huiselijk met hem kon zitten praten, maar verliefd? . . .

— Neen, oom, stel u gerust, ik ben niet verliefd!

— Welnu dan: vraag Laura Schuimer. Ik houd 't er voor, dat zij je minstens een ton mee ten huwelijk brengt.

— Een ton?

— Ja, zeker. De oude Schuimer is schatrijk. Z'n jongste dochter is al geëngageerd. Hij heeft maar twee kinderen. Later krijg je natuurlijk nog veel meer, want de man is millionair.

— Millionair?

— Ja, zeker!

— Maar zou zij willen?

— Of Laura zou willen? . . . Wat graag! Ik geloof, dat ze nu al verliefd is op je en mij met opzet op straat is tegengekomen. Heusch, 't is een goed meisje, dat je een rustig, kalm, onbekommerd leven zal bezorgen.

Carlo keek z'n oom eens aan en toen weer naar zijn schilderij.

— Maar haar vader zal zeggen, dat ik geen geld genoeg verdien om een vrouw te vragen?

— Wel neen! Dan ken je Schuimer niet! Je verdient immers genoeg om je zelf te onderhouden? Meer heb je niet nodig. Je vrouw heeft geld genoeg. En bovendien, als je later beroemd bent, verdien je immers geld als water.

Carlo vond nu, dat zijn oom nog zoo dwaas niet redeneerde. Laura bracht een ton mee ten huwelijk, zegge: honderd-duizend gulden! Pottausend, dat lachte hem wel toe en 't kwam hem nu voor, dat zij zoo leelijk nog niet was.

— Je moet er eens over denken, zei oom, hem op den schouder kloppende. Je hoeft niet dadelijk te besluiten. Maar dat wil ik je wel zeggen: dat ik, als man van zaken en ondervinding, je een grooten ezel vind, als je van deze mooie gelegenheid niet profiteert. En als je met Laura trouwt, nu, dan zal ik me ook niet onbetuigd laten. Op een flink uitzet kun je rekenen en als 't niet al te veel in de papieren loopt: betaal ik je schulden ook.

— O, oom. . . .

— Waarachtig, ik meen 't. Ik heb geen kinderen. Wie zijn er dus nader aan toe, dan die van m'n zuster? . . . En nu van wat anders. Je zei me gisteren, dat je om geld verlegen was. Hier heb je een bankje van veertig gulden.

— O oom, dank u wel.

— Nu ja, 't is goed. Als je een schilderijtje af hebt of een mooie teekening, kom me dan eens waarschuwen. Ik wil dan wel iets koopen en zien hoeveel ik moet toegeven. Dus je komt van avond vast, hé?

— Ja, zeker, oom!

— En let dan eens goed op Laura. Heusch, zij is zoo kwaad nog niet. En zij is rijk, vergeet dat niet, jongenlief! Wees een kunstenaar in 't schilderen, maar een praktisch man in 't leven en in zaken. En 't huwelijk is net zoo

goed een zaak, en nog wel een zeer gewichtige, als een andere.

Oom nam afscheid en liet Carlo in gepeins achter. Na een uur ging hij uit en bezocht voor 't eerst sedert zijn komst te Leiden een koffiehuis.

Terwijl Carlo zijn bittertje dronk en een lekkere sigaar rookte, die hij zich terstond had aangeschaft, overdacht hij de woorden van zijn oom. Telkens dreunde 't hem in de ooren: »ik houd 't er voor, dat zij je minstens een ton mee ten huwelijk brengt.» Een ton, honderd-duizend gulden! 't Is toch geen kleinigheid! En later als de oudelui eens komen te sterven, kreeg hij nog meer, misschien wel een half millioen. Hij zou dan een rijk man wezen; kunnen doen en laten wat hij wilde; zich geheel aan zijn kunst mogen wijden; het recht zich kunnen toeëigenen om alleen dat te schilderen en het zóó te schilderen, als *hij* 't voelde, als *hij* 't verkoos. Hij zou niet met zijne opvatting en die van kunstkoopers, critici en liefhebbers behoeven te schipperen, zooals hij nu maar al te dikwijls verplicht was. *L'art pour l'art!* dat heerlijke devies, waarvan alle jeugdige artisten droomen en dat de meesten later, als zij in aanraking komen met het achterlijke, nuchtere publiek en de harde eischen van het bestaan, moeten prijsgeven terwille van het lieve geld, zou hij kunnen toepassen in al zijn heerlijkheid. Wat kon 't hem bij zulk een artistiek doel dan schelen of die vrouw wat mager, wat lang, wat onbeduidend misschien was?

Onder dergelijke overpeinzingen dronk hij zijn bittertje en kreeg toen den inval in de stad te blijven eten. Hij at lekker en dronk een flink glas wijn. Na het diner ontmoette hij bij toeval een Leidschen kennis. Zij gingen biljarten en tegen negen uur kwam Carlo in opgeruimd humeur bij zijn oom en tante.

Een drietal gehuwde paren en Laura zaten met oom en tante Van Goelik om de tafel geschaard. Tante troonde, als de juffrouw van een poffertjeskraam achter haar bakplaat, voor het theeblad. Ook dit gezellige avondje kenmerkte zich door eene verbazend groote mate van ongezelligheid, de meest onderscheidende eigenschap van alle mogelijke zoogenaamde gezellige avondjes. Men had gepraat over het weer van den dag, de week, de maand, het seizoen, het jaar en over het weer van het vorig jaar omtrent denzelfden tijd. Daarna waren een paar ongevallen grondig en uitvoerig behandeld, waarbij het aan een ongelooflijk

aantal gissingen omtrent oorzaak en gevolg niet ontbroken had. Toen was het huishouden van een gemeenschappelijken kennis over den hekel gehaald. Daarop waren twee dominé's en hunne vrouwen uitvoerig besproken, vergeleken, bewierookt en beknibbeld in hunne vermeende of werkelijke deugden en gebreken en juist zou men overgaan tot het leggen van een kaartje, toen Carlo's komst werd aangekondigd. Dit had wel eenige opschudding veroorzaakt. Nadat oom zijn neef, die door tante omhelsd was, aan zijne gasten had voorgesteld, verzocht hij hem naast Laura plaats te nemen, zeggende:

— Jong bij jong en oud bij oud.

Laura kreeg een kleur en plukte aan haar japon.

Neef kende niet een kaartspel. Laura wilde liever ook niet mee doen, maar was dadelijk bereid, op het verzoek van Carlo, om een stukje op de piano ten beste te geven. Na het eerste speelde zij een tweede stuk, na het tweede een derde en trommelde zóó bijna een uur lang op de niet al te zuiver gestemde piano. Zij dacht daarbij aan Carlo. Zij zocht erg veel gevoel in de akkoorden te leggen, maar greep bij die krampachtige pogingen herhaaldelijk mis. Toch hoopte zij den jongen kunstenaar overtuigd te hebben, dat ook zij liefde voor de kunst had. Carlo merkte hiervan echter niets en dacht:

— Mooi pianospelen doet ze ook niet, maar als ik rijk ben, kan ik zooveel concerten gaan hooren als ik maar wil.

Carlo was toen weer gaan zitten op zijn plaats aan tafel en kortte zich den tijd met de eene sigaar voor, de andere na op te rooken; grogjes in te schenken — waarbij tante, die hem gezegd had maar voor zich zelf te zorgen, toch wel een beetje bedenkelijk keek — en die leeg te drinken; van tijd tot tijd met Laura een gesprek aan te knopen en haar aardigheden te vertellen, waarom zij vreeselijk lachte, en te overpeinzen hoe hij na afloop van dit gezellige avondje, dat hem geweldig verveelde, zich te Leiden een paar uur kon amuseeren. Om half elf werd er een »eenvoudig boterhammetje» gegeten, waarbij de andere dames, ieder voor zich opmerkten, dat er verschrikkelijk werd »uitgehaald.»

Tegen half twaalf — een mooi burgermans-klokje" werd natuurlijk door een der aanwezigen opgemerkt en door allen beaamd — stapte het gezelschap op. Ieder bedankte mijnheer en mevrouw Van Goelik voor 't gezellig avondje en Carlo herhaalde werktuigelijk 't zelfde gezegde. Tante gaf neefje weer een zoen, die

wat onwillig was bij die liefdesbetuiging. Oom schudde hem hartelijk de hand en zei, dat hij 't eens moest hervatten. Carlo beloofde het onnadenkend, en flaneerde de kamer uit om zich zoo gauw mogelijk aan de drukkende atmosfeer te onttrekken. Nu kwam Laura met haar beminnelijksten glimlach: »bedanken voor 't dol en in-gezellig avondje» doch haastte zich er schuchter aan toe te voegen:

— Ik weet heusch niet, mevrouw, hoe ik zoo laat alléén thuis kom.

— O gunst, dat is waar ook!

— Als soms één van de heeren... fluisterde Laura, die graag door Carlo wilde thuisgebracht worden en zich verbaasde, dat deze 't haar niet had durven vragen.

— Carlo! riep tante.

Carlo haastte zich de lange gang door naar de voordeur te ontkomen.

— Ik moet er niets van hebben, mompelde hij.

— Carlo!!

Tante was nu in de gang en twee oude lui versperden Carlo de buitendeur.

— Carlo!!!

— Roept u, tante?

— Ja! Och Carlo, jij wilt zeker wel zoo vriendelijk zijn, juffrouw Schuimer naar huis te brengen. De meid is zoo erg verkouden.

— Jongen, jongen! Is dat niet gevaarlijk twee zulke jongelui zoo laat op straat? schertste oom.

Laura giegelde en zei:

— O gunst, foei, mijnheer!

Carlo zuchtte:

— Met plezier!

— O u is wel vriendelijk, zei Laura, maar verg ik niet te veel van u? Ik woon een heel eind weg.

— Dat vindt neef juist wel aardig! riep oom op stoep.

Carlo antwoordde niet, maar presenteerde Laura een arm, dien zij gretig aanvaardde, zich zoo beminnelijk mogelijk aan hem vastklemmende.

Noch hij noch zij wisten een gesprek te beginnen. Carlo floot dus een deuntje uit Carmen. Toen dit uit was, zei Laura:

— Een plezierig avondje geweest, vindt u niet?

— Nou, ik heb me gruwelijk verveeld, antwoordde hij geuwend. Behalve met u natuurlijk, volgde hij er verontschuldigend aan toe.

— O, mijnheer! . . . Ja, ik heb me eigenlijk ook wel een beetje verveeld . . . Allemaal oude lui, behalve u en ik. Maar 'k durfde dat niet zeggen, omdat 't toch uw familie is.

— Dat hindert niemendal, verzekerde Carlo en vroeg toen:

— Is 't nog ver?

— O jé ja, maar dat vind ik heel prettig. 't Was zoo warm binnen. Wat schijnt de maan mooi, vindt u niet?

Carlo keek haar spottend aan. Hij dacht plotzeling aan 'tgeen z'n oom hem gezegd had. Inwendig maakte hij zich vroolijk over 't denkbeeld, dat hij met zoo'n lange, magere juffrouw in 't huwelijksbootje stappen zou.

— Zij zou anders wel willen, geloof ik, overlegde hij. En toegevend, zooals hij zoo vaak gewoon was, aan een dwazen inval, zei hij op eens:

— We moesten ons den weg wat opkorten en ieder lantaarntje hulde brengen!

— Wat is dat? vroeg Laura nieuwsgierig, een grap vermoedende.

— Dat zal je wel zien, als we er een tegenkomen!

Carlo, die een vrij slechte opvoeding genoten en nooit anders dan met zijn kornuiten had omgegaan, was spoedig familiaar.

Toen zij voor een lantaarnpaal waren, kommandeerde hij:

— Halt! . . . Nu krijg ik een zoen van je!

— Maar, mijnheer!

— Ja, dat is de hulde aan de lantaarns! Kom er is niemand, die 't ziet. 't Is maar 'een aardigheid . . . Een jonge man en een jong meisje — dit laatste klonk niet zonder eenige ironie, maar zij bespeurde 't niet — in den maneschijn aan 't wandelen mogen elkaar toch wel een zoen geven. Maar bent u er bang voor, dan niet!

Zij gingen verder. Maar Laura had er wel zin in, al wilde zij 't niet bekennen. Hare weigering was Carlo meegevallen, maar prikkelde aan den anderen kant zijne ijdelheid eenigszins. Het hoofd voorover gebogen, voor zich op de straatstenen ziende, sprak Laura na korten tijd:

— Ik geef geen zoen of u moet het meenen . . .

— Wát?

— Wel u moet 't meenen . . .

— Die zoen?

— Ja! . . . Als u me voor den gek houdt . . .

— Wel neen, ik meen 't!

— Meent u het?

— Ja zeker?

Laura knelde zijne arm wat vaster tusschen haar knokkeligen elleboog en zuchtte even. De lantaarnpaal kwam.

— Moet 't nu gebeuren? vroeg Carlo.

Zij antwoordde niet, maar zij gaven elkaar een zoen.

Na aldus eenige lantaarnpalen op dezelfde wijze hulde bewezen te hebben, werd Laura wat vrijmoediger. 't Arme meisje toch vatte die kus- sen als even zoovele liefdesbetuigingen op. Ze zei:

— Ik heb wel gemerkt, dat je me den heelen avond hebt aangekeken.

— En je hebt bijna altoos voor de piano gezeten?

— O toen voelde ik 't toch!

— Wat je zegt? . . . Ja, ik had niets anders om naar te kijken . . .

— Dan mij? O dat vind ik heerlijk!

Weer een lantaarnpaal, weer een zoen. 't Arme schepsel! Zelfs zijn rare, onwellevende antwoorden, gevolg zijner onopgevoedheid en een duister gevoel van weersin, legde zij liefdevol uit. Laura begon reikhalzend naar de lantaarnpalen uit te zien en dacht met weemoed aan 't inkrimpend getal. Carlo verveelde het onsmakelijk gekus en hij verwenschte zijn zotten inval. Bij de volgende lantaarn zei hij daarom:

— We zullen er nu maar telkens één overslaan.

— Héee! . . . Waarom?

— Te veel is niet goed.

— Als men veel van iemand houdt, fluisterde zij.

Hij zag haar schuin aan, lachte even ironisch en verbaasde zich over 't dwaze avontuur. Bij den toen volgenden paal hield zij hem met zachten aandrang staande en gaf een zoen. Daarna werd zij ernstiger en zoende niet weer »om de burens,» die al naar bed waren, want zij naderden haar's vaders huis.

— Zeg Carlo! . . . Zoo mag ik u immers voortaan wel noemen?

— Noem me net zoals je wilt.

— Zeg, mag ik het aan Pa en Ma zeggen?

— Wat?

— Wel, dat je . . . dat je me bij iederen lantaarnpaal gekust en ook gezegd hebt: dat je 't *meende*.

— Kom, dat zou ik maar voor me houden. Wat hebben die oude lui daar nu mee nodig?

— Heb je 't dan niet gemeend? vroeg zij verschrikt.

— Ja, zeker wel! Natuurlijk heb ik die zoenen gemeend.

— Dan zeg ik 't ook. Wees maar niet bang, ventje, die zullen er niets tegen hebben.

— O zoo! Nu zeg 't dan maar! zei hij. Wat kan 't mij schelen, dacht Carlo, of die oudelui, die ik nooit gezien heb en wel nooit zien zal, weten dat ik hun leelijke dochter omhelsd heb. 't Eenige is, dat zij mij geen compliment over mijn smaak kunnen maken.

Laura had een oogenblik van strijd. Zou hij

't soms toch niet meenen? Zijne antwoorden waren zoo onduidelijk. Maar neen? Hij had immers zelf voorgesteld om de lantaarns hulde te bewijzen. Dat was natuurlijk alleen een voorwendsel geweest, om haar te kunnen omhelzen. En waarom wilde hij haar een zoen geven? Omdat hij van haar hield!

Zij geloofde, wat zij zoo gaarne wilde gelooven. Toen hij gebeld had — op stoep keek zij hem met innig welgevallen onder de lantaarn voor 't huis aan, maar daar bespeurde hij niets van — en de deur geopend werd, sprak hij onbehouwen, zooals hij dikwijls zijn kon:

— Nu ajtuus! tot bij gelegenheid . . .

— Kom je dan morgen niet?

— Bij m'n oom?

— Neen, hier!

— Hier? . . . Wel neen, ik moet den heelen dag schilderen. Bonsoir! . . .

Hij liep weg. Zij keek hem liefdevol na.

— Artisten-manieren, dacht ze en ging naar binnen.

— Wat zou ik morgen bij haar thuis moeten doen? dacht hij. De kennismaking schijnt haar bevallen te zijn! . . . Wat een gekke menschen heb je, toch . . . 't Is jammer, dat ze zoo lang, mager, bleek en knokkerig is, want een ton, drommels 't wil wat zeggen. Maar ze is te leelijk. Gedecideerd ze is me te leelijk!

Vroolijk fluitend vervolgde hij zijn weg. Eerst ging hij naar een koffiehuis, verzeilde toen in een café-chantant, waar hij veel geld verteerde, en kwam eerst laat thuis.

Toen Laura met een hoogroode kleur van agitatie de huiskamer binnentrad, riep hare jongere zuster, die zij niet kon uitstaan, omdat zij veel jonger en reeds geëngageerd was, uit:

— Gut, Laura, wat zie jij er uit!

— Vindt je? vroeg Laura vrij snibbig. Zóó zie jij er nu altijd uit, als je van je vrijer komt.

— Kom jij dan van je vrijer?

Cornelia proestte 't daarbij uit van 't lachen.

— Misschien wel, antwoordde Laura uit de hoogte. Dag Pa, dag Moe.

— Dag kind! zei hare moeder.

— Dag, Lau! Plezier gehad, hé, wat, ja of neen?

— Dank u, Pa. Wel de complimenten . . . Pa en Moe, ik wou u graag een oogenblik alleen spreken, als 't kon. 't Is over m'n toekomst, voegde zij er bij met een vernietigenden blik op Cornelia.

De heer Schuimer, wijnkoopster, en wat men familiaar, maar teekenachtig een »geurmaker« noemt, en zijne vrouw, een lang, mager, goedig

mensch keken hunne oudste dochter nieuwsgierig en ondervragend aan.

Laura zei echter niets, deed hoed, mantel en doek af en zette zich zwijgend aan tafel.

— Komt er haast wat, hé, wát, ja of neen? vroeg Schuimer eenigszins ongeduldig.

— Ik wil er geen kinderen bij hebben, antwoordde Laura.

— O heeremetijd! als 't zóó geheimzinnig is, zal 't wel niet veel bijzonders wezen, riep Cornelia en stond kwaad op.

— Altijd beter dan een schoolmeester, snauwde Laura hare zuster na, die de deur hard achter zich dicht sloeg.

— Leert elkander toch verdragen, kinderen, zei Mevrouw Schuimer zuchtend.

Toen Carlo den volgender morgen wakker werd, was 't reeds elf uur.

— Elf uur . . . 't Is een schandaal! . . . Ik had al minstens een paar uren moeten werken, dacht hij. Wat heb ik er nu aan gehad om zoo laat thuis te komen? Niemendal of liever een boel nadeel! Eerst heb ik me verveeld bij oom en tante, toen me dwaas aangesteld met dat meisje, die Laura. Wat heeft me toch bewogen haar te zoenen? Een lantaarnpaalhulde . . . Ajakkes, hoe flauw! En was 't nu nog een mooi meisje geweest, maar . . . ook dat niet eens. Natuurlijk, Oom's praaties over een rijk huwelijk hebben me door 't hoofd gespeeld. Maar ik wil niet trouwen. Ik wil vrij blijven. Een kunstenaar moet alleen voor zijn kunst leven.

Intusschen was Carlo 't bed uitgesprongen en had hij zich haastig gekleed. Toen hij zijn penseelen, palet en verf bij elkaar zocht, kwam Marie blozend en frisch binnen met een brief in de hand.

— Zoo, zoo, bent u 'al op?

— Ja, Marie, 't is een schandaal . . . Je hadt me moeten roepen!

— En u bent zoo laat thuis gekomen!

— Hoe weet je dat?

— Ik heb 't gehoord, antwoordde zij kleurende.

— Heb ik dan zoo'n leven gemaakt?

— Neen, dat niet . . . maar ik was net wakker.

— Hé, dat is ook toevallig, zei hij en zag haar aan. Zij sloeg den blik neer en reikte hem den brief over.

— Een brief voor u.

— Voor mij?

Carlo las den brief.

WelEdele Heer,

Heden middag ten drie uur precies zou ik gaarne ten mijnent een onderhoud met u hebben. Breng s.v.p. eenige schetsen mede. Ik wensch u een groot salonstuk te bestellen, daar ik een aartsliefhebber van de schilderkunst ben. Ik reken er vast op u te zien en hoop tevens, dat u ten mijnest blijft dineeren.

Met de meeste achting,

Uw dw. dr.

FERD. SCHUIMER SR.

P.S. Zwarte rok geen vereischte; familiediner.

Marie was heengegaan. Carlo keek even verbaasd rond en las het briefje toen opnieuw. Hij kon zijn oogen haast niet gelooven. Daarop voelde hij opeens lust hardop te roepen:

— Hoera! . . . hoera! . . . Leve de lantaarnpalen en hare zoenen! Een groot salonstuk, besteld door een aartsliefhebber der schilderkunst!

Maar hij deed 't niet en vergenoegde zich met 't briefje nog eens te lezen en zijn atelier op en neer te loopen.

— Dat familiediner vind ik vervelend, dacht hij toen. Maar wat kan me dat schelen? Misschien vind ik nog wel een middel om er af te komen ook. En gelukt 't me niet, dan is 't nog geen ramp. Voor zoo'n bestelling moet je wat over hebben.

Hij zocht studies bij elkaar en begon toen op een klein doek een schets te maken van het groote schilderij, waaraan hij bezig was. Dát zou dien aartsliefhebber der schilderkunst misschien wel bevallen.

Terwijl hij ijverig werkte, dacht hij:

— Vreemd dat Laura me niet eens gezegd heeft, dat haar vader van schilderijen houdt. Misschien heeft zij 't wel met opzet verzwegen om mij een verrassing te bereiden. Vrouwen hebben soms van die aardige attenties.

Toen Marie hem de koffie bracht, vertelde hij haar het groote nieuws.

— En wie heeft u dat besteld?

— Mijnheer Schuimer.

— De wijnkooper?

— Ja, dat kan wel. Zijn dochter heet Laura.

— O, die lange, magere?

— Juist. Ken je haar?

— Iedereen kent haar. Ze is zoo mooi! zei Marie spottend.

— Nu ja, mooi of leelijk, dat doet er niets toe. Aan haar heb ik die bestelling te danken.

— Kent u haar?

— Zeker.

— O...

Marie wilde heengaan.

— Feliciteer je me nu niet, Marie?

— Waarmee?

— Met die bestelling.

— O jawel, maar u zult die wel niet noodig hebben om uwe schilderij te verkoopen.

— Hoe zoo?

— Dat wil, dunkt me, iedereen graag hebben.

't Is zoo mooi.

— Vindt je?

— Ik wel.

— Kijk je er dan wel eens naar?

— Altijd... als u uit bent. In den beginne begreep ik 't niet goed, maar nu wel... O 't is zoo mooi.

— Dat vind ik heel lief van je.

Zij kleurde en ging heen.

— Marie!

Zij keerde zich bij de deur om. Hij was opgesprongen en voelde opeens lust haar te omhelzen voor die lieve eenvoudige bekendenis, die hem zoozeer streelde. Maar toen hij voor haar stond en in die kalme, blauwe, heldere, reine oogen blikte, die hem zoo onschuldig aanstaarden, durfde hij niet meer.

— Wat blijft u?

— Ik ben 't vergeten, mompelde hij verlegen en zag de kamer rond. Zijn blik ging langs de zoldering.

— O ja, ik weet 't al. Ik heb je al zoo dikwijls willen vragen: wat is dat toch voor een luik hier in den zolder?

— Dat? vroeg zij, en wees er naar.

— Ja.

— O, dat zal ik u zeggen. Toen vader nog leefde, had hij daar boven een werkplaatsje, waar hij zoo wat knutselde in zijn vrije uren. Er stond toen een trap hier in de kamer, waarmee men door dat luik naar boven kwam. Maar wij hebben dien zolder niet noodig en dus heeft moeder 't leertje maar op zolder laten zetten en 't luik dichtgedaan. Maar als u den zolder soms gebruiken wilt?

— O neen... Dankje... Ik wou 't maar eens weten.

't Is toch een lief meisje, die Marie, dacht hij, toen zij weg was. Dat zou wel een goed vrouwtje voor me zijn. Ze is mooi en lief, zacht, vroolijk, verstandig en een goede huishoudster. Wat is alles niet goed in orde! Allemaal haar werk!...

Och kom, laat ik toch niet telkens aan vrou-

wen en trouwen denken! Ik lijk wel gek. Gisteren wou ik een vrouw met geld, van daag weer een kind zonder een cent trouwen!

Laat ik toch wijzer zijn en alleen aan m'n werk denken!

Nadat hij, zoo goed en zoo kwaad als 't ging, de verf uit z'n jas had gemaakt — want Carlo en zijne kleeren zaten altijd van onder tot boven vol verflakken — zocht hij zijn minst kapotte overhemd uit, knipte zorgvuldig de rafels van een paar manchetten en een staand boordje af, ordende zijn lang haar en begaf zich tegen drie uur op weg naar den wijnhandelaar Ferdinand Schuimer, met een portefeuille vol schetsen en studiën bij zich.

Nauwelijks had hij aangebeld of Laura zelf deed de deur open, sloot die haastig, sloeg een mageren arm om zijn hals en kuste hem.

— Heila!... Zeg, schei uit!... Hier zijn geen lantaarnpalen! riep Carlo onthutst door die onverwachte teederheid.

— O, ik ben zoo gelukkig! Ik wist wel dat je komen zoudt... Alles komt in orde.

Carlo keek haar vorschend aan en wist niet, hoe hij 't met haar had. Maar vóór hij zich rekenschap geven kon van 't geen er gebeurde, werd er in de ruime vestibule een deur geopend en de heer Schuimer, een opgeblazen man, met groote, zorgvuldig uitgekamde bakkebaarden, een krommen neus en oogen, die veel van glazen stuiters hebben, noodigde Carlo met deftig handgebaar uit binnen te treden. Laura, die groene linten in het haar, om den hals en hare polsen droeg, en veel had van een kinder-paaschmolentje, spoedde zich met gemaakte bevalligheid in tegenovergestelde richting weg.

Carlo trad eenigszins bedremmeld een overdadig gemeubeld salon binnen, waar hem terstond een paar leelijke schilderijen in 't oog vielen.

Met de overdreven vormelijkheid van lieden zonder ware beschaving, stelde de heer Schuimer Carlo aan zijne vrouw voor en bood hem een stoel aan, waarin hij grootendeels wegzank.

Toen het drietal zat, sprak de heer Schuimer terwijl zijne pofferige vingers speelden met een groote, dikke, gouden ketting:

— Jongmensch, laat ik liever zeggen, jonge vriend, hé, wát, ja of neen?

Dit stopwoord zei hij altijd min of meer barsch. Carlo knikte dan ook maar dadelijk toestemmend.

— Jonge vriend, ik wensch, alvorens uwe keuze door onze toestemming te bekrachtigen, gedurende eenige oogenblikken het woord tot u te

richten in deze plechtige ure, hé, wát, ja of neen?

De heer Schuimer was jaren lang voorzitter eener rederijderskamer geweest en hoorde zichzelf gaarne spreken.

— Al heet ik Schuimer, daarom ben ik toch evenmin een tafelschuimer als een zeeschuimer en de kunst, ja, alle kunsten heb ik lief, innig lief, net zoo lief als m'n vrouw, hé, wát, ja of neen?

Zijne vrouw knikte goedig toestemmend.

— Zelfs betreur ik het, dat ik mij niet aan de kunst gewijd heb, want ik geloof dat ik me daarin evengoed onderscheiden zou hebben als in den wijnhandel, waarin ik fortuin gemaakt heb, *entre nous soit dit*, hé, wát, ja of neen?

Carlo knikte ja.

— Ik behoef je dus niet te zeggen, vervolgde de wijnhandelaar, zijn mollige hand familiaar op Carlo's arm drukkende, dat een jong kunstenaar mijn volle sympathie bezit, ook al heb ik nog nooit iets van je werk gezien, hé, wát, ja of neen?

Carlo wilde zijn portefeuille met schetsen, studiën en teekeningen open maken.

— Neen, laat zitten!... Dat komt later!...

En Carlo nu strak aanziende met een ernstig gelaat, dat daardoor een uitdrukking van barsheid kreeg, terwijl hij werkelijk een goedig, zachtzinnig man was, sprak de heer Schuimer verder:

— Natuurlijk behoef ik niet meer te vragen of u mijn dochter Laura lief hebt, hé, wát, ja of neen?

Carlo was zeer geneigd ditmaal neen te schudden, maar de dreigende blikken van den heer Schuimer weerhielden hem.

— Want, wie een meisje bij elken lantaarnpaal, dien hij met haar op zijnen weg ontmoet, een kus geeft, die heeft daarmede op de ondubbelzinnigste en welsprekendste wijze zijne liefde kenbaar gemaakt, hé, wát, ja of neen?

Carlo wilde iets in 't midden brengen.

— Neen, spreek niet tegen, word niet bleek en sla de oogen niet neder. Ook ik, vraag het mijne Geertruida daar naast u, hebt den beker der liefde tot op den bodem geleedigd... en verheug me nog dagelijks daarin, hé, wát, ja of neen?

— Bovendien, toen mijne dochter u de alleszins betamelijke vraag voorlei: »Meent u dien zoen?» toen hebt u ridderlijk geantwoord: ik meen het! Dat is voldoende, dat zegt alles, beste vriend. Mingeen zal zich misschien verbazen over 't plotselinge van uw liefde. Maar wie het menschelijke hart doorgrond heeft, weet dat 't met de liefde gaat, als met wijlen Caesar: *veni, vidi, vici*, ik kwam, ik zag, ik overwon! Hé, wát, ja

of neen? Welnu, ik geef mijn dochter honderdduizend gulden mee ten huwelijk...

Carlo sprong op. De heer Schuimer zag het met welgevallen en sprak met verheffing van stem:

— Ja, honderdduizend gulden... Dat wil zeggen: ik zal ze voorloopig blijven administreeën, omdat ik dat 't beste kan, hé, wat ja of neen? Maar jullie krijgt er de rente van. Behalve dat, krijgt ze een heel mooi uitzet, zoo mooi, als er maar één hier in Leiden durft te denken. Van morgen is Laura er al met haar moeder op uit geweest, hé, wát, ja of neen?

Zij knikte toestemmend.

— En hoeveel verdient jij nu wel? vroeg hij plotseling aan Carlo.

— Ja, ziet u, stamelde deze, die zich plotseling een vrouw met honderdduizend gulden opgedrongen zag, alsof dat vanzelf sprak, en den moed niet had dit aanbod af te slaan, 't gaat met een schilder zoo ongelijk. Verkoop je veel dan verdien je veel, verkoop je weinig dan verdien je weinig. Ik ben nog jong, heb nog maar weinig naam, dus u begrijpt...

— Jawel, jawel! zoo heel veel zal dat in de eerste jaren nog niet zijn. Maar jullie bent vooreerst toch maar met je tweetjes. Met wat zuinigheid en overleg, kan men een boel schicken en plooiën, hé, wát, ja of neen? Daarenboven, je schoonmoeder — Carlo keek haar eens aan — houdt veel van haar dochter en zal nog wel eens een gaatje stoppen. Dat is dus allemaal 't ergste niet. En mocht je voor je studie of om rustig te kunnen werken, geld noodig hebben, klop dan maar eens bij je schoonvader aan, die is de kwaadste nog niet, hé, wát, ja of neen? Ik ben een aartsliefhebber van de kunst en zal je graag helpen. Ik heb maar één wensch en die is: jullie moet niet te lang wachten met trouwen. Ik heb een hekel aan lange engagementen. Er is ook geen enkele reden om je huwelijk uit te stellen. En nu schoonzoon — de heer Schuimer perste Carlo's hand tusschen zijne twee dikvingerige handen — ik hoop, dat je de verzekeringen van je waardigen oom van Goeëlik, met wien ik van morgen lang en breed over jou en je vooruitzichten heb gesproken, niet zult beschamen en mijne dochter gelukkig zult maken. 't Is een braaf meisje, met een hart van goud, hé, wát, ja of neen? Onzen zegen heb je... Omhels je schoonmoeder!

't Duizelde Carlo. 't Gonsde in zijn oor, 't bonsde in zijn hoofd, 't schemerde voor zijn oogen. Allerlei vreemde gewaarwordingen overstelpten hem. Zonder 't te willen of zelfs maar te vermoeden, was hem een vrouw met honderdduizend

gulden gegeven. Bovendien wilde zijn schoonvader hem vooruit helpen en geld voorschieten. 't Had iets van een sprookje. Weigeren kwam dan ook niet bij hem op. Ja, hij dacht niet eens aan zijn bruid, maar alleen aan de voordeelen, die voor hem uit dit plotselinge huwelijk voortsproten. De heer Schuimer begreep niets van Carlo's zwijgen en verlegen houding. Hij herhaalde daarom iets luider:

— Schoonzoon, omhels uwe schoonmoeder, hé, wát, ja of neen?

Dit laatste klonk haast als eene bedreiging.

— O, pardon!

Carlo keerde zich om tot de lange, magere mevrouw Schuimer, die een hoofd boven hem uitstak.

Mevrouw Schuimer vouwde zich in tweeën, ten einde Carlo in de gelegenheid te stellen haar te omhelzen. Toen echter ontwaakte Carlo plotseling uit zijn halve bedwelming.

— Ja maar, hoor eens, begon hij. Doch de heer Schuimer had juist de deur der suite geopend en riep met luider stemme:

— De wederzijdsche familiebetrekkingen worden verzocht binnen te komen.

Vóór de anderen vloog Laura de kamer in, omhelsde haren vader, hare moeder, hing een paar seconden aan Carlo's hals, wreef toen met haren zakdoek hare oogen uit en stak haar mageren arm door dien van haren bruidegom, die haar wel wat verwezen aanstaarde. Een oogenblik kwam 't idee bij hem op om te zeggen, dat alles onzin was, dat hij Laura niet gevraagd en niet liefhad, dat hij vrij en onafhankelijk wilde blijven, en maling had aan alle schatten van Peru, maar ooms, tantes, neven, nichten, vrienden en vriendinnen van Laura en hare ouders verdrongen zich om mijnheer en mevrouw Schuimer, staken allerlei heilwenschen af, feliciteerden Laura en hem met hun voorgenomen huwelijk, en maakten allerlei opmerkingen over hem en haar, zacht fluisterend tegen elkaar. Ook mijnheer en mevrouw Van Goelik waren tegenwoordig. In een oogwenk waren er flesschen port, maderá, sherry, advocaat, frambozen en andere vruchten op brandewijn en eenige soorten gebak op tafel uitgesteld. Schuimer straalde van geluk, terwijl hij met oom Van Goelik de portefeuille van Carlo met nagemaakten kennersblik inspecteerde, en met veel autoriteit de grootste dwaasheden zei. Mevrouw Schuimer schonk met tante Van Goelik glazen van verschillende vormen vol met de dranken, die ieder der gasten begeerde. Laura lachte, ginnegapte en haalde Carlo gedurig aan, die zich dat gedwongen liet

welgevallen en daarbij onhandig gedroeg. Hij kon nog maar niet gewinnen aan 't idee, dat hij nu geëngageerd was.

— Dat is eene onverwachte gebeurtenis, zei een peetoom van Laura tegen Carlo.

— Ja, gaf hij verstrooid ten antwoord, een half uur geleden wist ik er zelf nog niets van.

— Pa en Moe vonden 't gisteren avond dadelijk goed, zei Laura, omdat je artist bent. Dat vindt Pa zoo mooi voor de familie. Ik ook!... Ik heb altijd gehoopt met een kunstenaar te trouwen.

— O heb je daarom zoolang gewacht? vroeg de peetoom en ledigde zijn glas, grinnkend over zijn aardigheid. Laura lachte ook even en fluisterde Carlo toe:

— Dat is zoo'n rare man, die peetoom, maar ik moet veel van hem erven.

— Zóó.

Carlo begon dat vele geld al te hinderen.

— Wat ben je stil! zei Laura na eenige oogenblikken.

— Och!... Zeg, vroeg Carlo met een plotselinge wending, heeft nog nooit een ander om je hand gevraagd?

— Jawel, verscheiden jongelui, maar ik wou nooit. Die kwamen om m'n geld.... Bij ons is 't liefde, nietwaar ventje?

Carlo dronk zijn glaasje leeg en antwoordde niet, daar oom Van Goelik hem nogmaals kwam feliciteeren.

— Ja, ja! Je mag je oom eigenlijk wel bedanken, want ik heb van morgen zitten pleiten voor je tegen je schoonvader als Brugman. Van mij is ook 't idee de zaak maar dadelijk van daag door te zetten en te beklinken!

— O zoo?

Onder oppervlakkig gepraat ging de middag voorbij. Ten gevolge van een paar glaasjes bitter werd Carlo oppgewekter. Eindelijk ging men aan tafel. Er heerschte daar een luidruchtige toon, er werd veel gegeten, nog meer gedronken en druk gespeechd. Toen de maaltijd was afgelopen, stelde de gastheer voor, dat de heeren een sigaar zouden gaan rooken, de dames wat kwaad mochten gaan spreken en het jonge paar recht had om een poosje alleen te zijn.

Laura kleurde, sloeg de oogen neer en gielde. Carlo, die vol zoeten wijns was, vond beter dat hij ook een sigaar ging rooken met de heeren. Dit werd echter als een aardigheid van hem opgevat en op aller aandrang was hij wel genoodzaakt met Laura naar een spreekkamer te gaan, waarvan zij de deur sloot.

— Willen we maar in 't donker blijven zitten, lievert? Dat is gezellig.

— Als je den kater maar niet knijpt, gaf Carlo ten antwoord, terwijl hij in een leunstoel viel, die hij bij de schemering van de straatverlichting dicht bij 't venster ontdekt had. Zij lachte en vond aardig wat hij zei.

— Een prettig diner, hé, lievert? vroeg zij bij hem staande.

— Ja! zei hij geeuwend.

Carlo was verlegen met hare tegenwoordigheid. Hij begreep aardig of ten minste voorkomend te moeten zijn en die dwang maakte 't hem onmogelijk.

Zij ging op z'n knie zitten.

— O God, je breekt m'n been, riep hij verschrikt. Zij sprong weer overeind.

— Och neen, ga maar zitten, maar langzaam. Ik was er niet op verdacht.

Zij zat op z'n knie en lei haar arm om zijn hals.

— Ik ben zoo gelukkig, fluisterde zij.

— Och Heer, nu wordt ze nog aandoenlijk ook! dacht hij, die niet wist wat te antwoorden.

— Wat een ander leven, wanneer je bemint en bemind wordt. 't Is net of je daarvoor eigenlijk niet geleefd hebt. Vindt je ook niet?

— Och, dat zal ik nou niet zeggen.

— Maar vindt je 't dan niet heerlijk, lievert, dat alles nu zoo in orde is?

— O jawel, maar zeg, 't is me toch wel een beetje te warm. Zou je niet liever op een stoel gaan zitten?

— Willen we samen op 't canapeetje gaan zitten?

— Waar is dat?

— Dáár?

— Och, ik zit anders goed hier. 't Is een gemakkelijke stoel.

— Ik vind 't zoo ongezellig.

— Goed dan!

Carlo stond op en nam met haar plaats op de canapé. Toen hij daar zat, schoof zij dicht tegen hem aan, hij schikte in tegenovergestelde richting op, tot hij niet meer kon. Zij vleide zich tegen hem aan en kustte hem. Hij gaapte weder.

— Ben je moe, ventje?

— Vreeselijk moe.

— Wil je dan soms een dutje doen?

— O ja, dolgraag!

— Geef me dan nog één zoen.

— Nu goed, maar laat me dan ook met rust.

— Wil je met je hoofd tegen mijn borst en in mijn armen rusten?

— Neen, neen.... Vriendelijk bedankt.... voor de lieve attentie, maar.... hij geeuwde

nogmaals, ik zal er geen gebruik van maken.

Hij sloot de oogen en sliep gauw in.

Zij keek op straat naar de spaarzame voorbijgangers, dacht aan de jaloezie harer nog niet verloofde vriendinnen, bepeinsde hoe ze 't zou aanleggen om zoo spoedig mogelijk te trouwen, zon op middelen om Carlo aan zich te boeien en waande zich werkelijk gelukkig, hoewel zij een onbestemd gevoel van onbevredigdheid niet vermocht te onderdrukken.

Toen mijnheer Schuimer een groot uur later naar de jongelui kwam kijken, vond hij beiden slapende.

— Heb ik van mijn leven! Artisten zijn toch bepaald geen gewone menschen! Een pas verloofd paar dat slaapt, hé, wát, ja of neen?

Toen Carlo zich den volgenden morgen reenschap gaf van 't geen er met hem gebeurd was, overviel hem een drukkend gevoel. 't Is waar hij kon zich nu als een gefortuneerd man beschouwen. Maar wat kon hem dat geld eigenlijk schelen? Had hij zich zijne schulden ooit erg aangetrokken? Neen. Daarenboven had hij veel zelfvertrouwen en een vrij groot gevoel van eigenwaarde. Hij geloofde, en kon dit ook door zijn aanvankelijk succes, in zijn talent. Als ieder waarachtig kunstenaar kende ook hij de sombere uren van vertwijfeling aan zijne gaven, bekwaamheden en roeping. Maar deze stemmingen duurden kort en hadden bij hem een vernieuwd opgewekt, ernstig streven naar bereiking van zijn levensdoel: een waardig lid van 't gilde van St. Lucas te worden, ten gevolge. En daaraan knoopten zich dan als vanzelf zoete droomerijen vast van roem en rijkdom. Ook nu dacht hij daaraan weer en begon al half tot de meening over te hellen; dat hij een veel benijdenswaardiger partij voor Laura was dan zij voor hem. Denkende aan Laura kon hij zelfs een gevoel van weezin niet onderdrukken. Wat was dat voor een meisje? Moest zij zijne levensgezellin worden? Zou hij met haar dag in dag uit, jaar in jaar uit, moeten leven? Maar dat kon hij toch niet!

— Had ik dien ouden heer maar dadelijk gezegd, dat 't een misverstand was! dacht Carlo nu. Maar die man met z'n »hé, wát, ja of neen'' ziet er bij de eerste kennismaking zoo bar uit, dat ik hem niet durfde bekennen z'n dochter voor 't lapje gehouden te hebben. Nu is mijn verlovings door de heele stad bekend... Ja, maar ik bedank er voor om me te laten trouwen tegen mijn zin. Zou ik 't maar niet radikaal afschrijven? Als ik dien vader uitleg hoe de vork in

den steel zit, zal hij zelf toch wel begrijpen, dat een huwelijk tusschen zijn dochter en mij ons beider ongeluk moet worden.

Na eenige overweging besloot Carlo evenwel den brief nog niet dadelijk te schrijven. 't Zou toch al te gek zijn om den morgen na een verlovingsbruid te bedanken. Beter was 't wat te wachten, zich zoo goed mogelijk in het geval te schikken en over eenigen tijd onder een of ander voorwendsel 't voorgenomen huwelijk af te breken.

Toen Marie hem in zijne overpeinzingen kwam storen, durfde Carlo haar eerst niet goed aanzien. Hij voelde iets tegenover haar, alsof hij iets misdaan had. Hij wachtte zich dan ook wel haar te zeggen, dat hij geëngageerd was. Maar wat zou hij zeggen, als zij 't toch vernam? En dat moest gebeuren.

Terwijl Marie het servies wegruimde, vroeg zij schuchter met den rug naar Carlo toe, die voor zijn schilderij stond:

— Is 't naar uw zin afgeloopen met die bestelling.

— O ja... Dank je!

— Hebt u hoofdpijn?

— Ik?... Neen! Hoe kom je daar aan?

— Omdat u zoo stil bent. Wilt u wat eau-de-cologne?

— Neen, dank je wel, Marie.

— 't Is goede.

— Nu graag dan een beetje.

Marie wipte de kamer uit en kwam weinige minuten later terug. Zij wilde 't fleschje op tafel plaatsen, maar Carlo hield zijn handen op en vroeg haar daar wat in te gieten.

— Hoho, niet te veel! riep hij lachend, het vocht dat tusschen zijn vingers droop, door zijn handen en op zijn haren wrijvend.

— Heerlijk! Frisch! Neem jij niet wat, Marie?

— Strakjes, mijnheer.

— Waarom zeg je toch mijnheer?

— Hoe moet ik u dan noemen? vroeg zij blozend.

— Wel, Carlo!

— Neen, neen! Dat is veel te amiliaar.

— En ik noem jou wel Marie.

— Dat is heel iets anders. Ik bedien u.

— Ik wou dat ik 't jou mocht doen.

— Zij lachte.

— Heusch!... Ik meen 't... Ik vind je een lief kind.

— O foei, Mijnheer!

Zij schrok er van en wilde heengaan. Hij hield haar tegen en vroeg:

— Ben je kwaad?

— Kwaad? Wel neen!... Maar u moet mij

niet voor den gek houden.... Dat is niet lief!

— Ik houd je niet voor den gek! Heusch niet!

— Jawel....

— Waarmee dan?

— Wel, wat u daar straks zei.

— Dat ik je een lief kind vind? Wel, dat meen ik.

Zij schudde van neen, met neergeslagen blik.

— Waarachtig meen ik dat! Je bent een heel lief kind, waar ik langzamerhand veel van ga houden. Want je verzorgt en vertroetelt me hier als een liefhebbend moedertje.

— Nu zegt Mijnheer ook maar wat, fluisterde zij en ging naar de deur.

— Neen, heusch, ik meen 't! Ik wou wel dat ik iets voor je doen kon, om je te bewijzen dat ik veel van je houd.

— Dat hoeft volstrekt niet, Mijnheer....

En verlegen kleurend, met een bevend handje langs haar voorhoofd strijkend, ging zij de kamer uit.

— O dat meisje houdt van me! dacht Carlo, haar nastarend. En ik... ik ben op weg op haar smoorlijk verliefd te worden, terwijl ik geëngageerd ben met die lange, magere, knokke-lijke Laura!

Carlo doorleefde nu verder een zonderlingen tijd. Telkens vormde hij 't plan met Laura op de een of andere manier te breken en telkens verschoof hij de uitvoering er van tot een later tijdstip. Intusschen werd hij op Marie meer en meer verliefd. Hij durfde haar echter zijne liefde niet bekennen, want Marie had zijn engagement vernomen en zich sedert dat oogenblik zooveel mogelijk schuil gehouden. Wanneer zij Carlo moest ontmoeten, was zij stil, teruggetrokken, bijna koel en verliet de kamer spoedig, met vermijding van ieder gesprek. Carlo, die dit alles opmerkte en begreep, vond er het bewijs in dat Marie ook van hem hield en gevoelde diep medelijden met haar. Telkens nam hij zich dan ook voor aan den scheeven toestand een einde te maken, maar dit was zoo gemakkelijk niet. De familie Schuimer toch overlaadde hem met beleefdheden en attenties. De wijnkooper had hem eenige dagen na zijne verloving een groot voorschot op het door Carlo voor zijn salon te schilderen doek letterlijk opgedrongen. Mevrouw stuurde hem allerlei versnaperingen naar huis en vroeg hem nu te dineeren, dan te soupeeren, dan weer mee uit rijden enz. Laura deed hem allerlei mooie zaakjes cadeau, was druk in de weer met haar uitzet, noodzaakte hem mee huizen te gaan

zien, meubels uit te zoeken, patronen te kiezen en volgde in alles zijn wensch en wil. Oom Van Goelik was bezig Carlo's schulden te regelen en te betalen, onder voorwaarde dat hij zijn huwelijk spoedig zou laten voltrekken. Carlo voelde zich door al die beleefdheden der familie Schuimer en de groote huishoudelijke inkoop van Laura, hoe langer hoe meer vaststrikken. Met ontzetting kon hij er soms aan denken, dat er een dag zou komen, waarop hij zich niet meer aan dat huwelijk zou kunnen onttrekken. En toch kon hij er maar niet toe komen krasse maatregelen te nemen en af te breken. Daarvoor moest hij eerst, zoo meende hij, geld hebben om den heer Schuimer te kunnen betalen, niet alleen wat hij hem geleend, maar ook de kosten die hij voor 't huwelijk zijner dochter gemaakt had.

Carlo werkte dan ook hard, maar 't werk wilde niet vlotten. Telkens dwaalde zijn geest af. De inspiratie en stemming ontbraken hem.

Zoo gebeurde 't, dat op zekeren dag zelfs een huis voor hem gehuurd was door den heer Schuimer, zonder dat Carlo nog iets gezegd had. Het huis werd gemeubeld en nog bleef Carlo zwijgen. Ten slotte werd de trouwdag bepaald en Carlo verzette er zich niet tegen!

Laura en Carlo waren aangeteekend, bruid en bruidegom, het voorwerp van allerlei ovatiën en festiviteiten en nog altijd deinsde Carlo terug voor den gewichtigen stap om zijn huwelijk niet te laten doorgaan.

't Was de ochtend van zijn trouwdag. De zon was reeds lang op, toen Carlo pas wakker werd. Hij sprong 't bed uit, kleepte zich haastig in zijne daagsche kleeren aan, en trad zijn atelier binnen. Nog was 't tijd! Den vorigen avond had hij het vaste besluit genomen voor dag en dauw op te staan, Laura af te schrijven en naar Den Haag te vertrekken. Maar hij had zich verslapen, en moest zich nu dus haasten.

Hij zocht schrijfpapier, pen en inkt bij elkaar en zette zich aan tafel om den brief te beginnen.

Dáár ging zachtjes de deur open. Met bevend hart keek Carlo naar het gordijn, waarachter hij Marie raadde. Zij was het ook.

Met bleek gezichtje en oogen, die nog pas geschreid hadden, trad zij zachtjes binnen, een klein ruikertje in een vaasje in de hand. Verrast en betueterd bleef zij staan, toen zij Carlo ontwaarde. Het bouquetje viel uit het vaasje op den grond, zij wilde 't oprapen, maar Carlo was reeds opgesprongen en had het ruikertje gegrepen.

— Is dat voor mij?

— Ik wist niet, dat u op was . . . stamelde zij en wilde heengaan. Haar hartje klopte zoo luid, 't schemerde haar voor de oogen. Zij had 't wel willen uitsnikken van huilen. Maar hij greep haar hand, die trillend wegschoot in de zijne en met zachte stem sprak hij:

— Ik ben blij, Marie, dat je komt en ik je zie. Wat ben je bleek! Je hebt gehuild . . . En ik weet waarom! Ja, ik weet waarom . . . omdat je van mij houdt, van mij alleen, zooals ik jou alleen liefheb.

— Och, Mijnheer! prevelde zij en poogde haar handje los te wringen, maar hij lei zijn arm om haar middel, drukte haar tegen zich aan en gaf haar een kus. De tranen sprongen haar oogen uit en zij viel met haar hoofdje tegen hem aan.

— Niet huilen, Marie, niet huilen. Kijk, daar ligt papier. Ik ga schrijven, dat ik niet met Laura trouwen wil, want ik houd niet van haar, maar van jou, van jou alleen! . . .

Daarna vertelde hij haar alles wat er gebeurd was tot in de kleinste bijzonderheden.

— En nu, Marie, nu ik je alles verteld heb, wil jij nu nog iets van mij weten?

Zij gaf hem een zoen.

— Houdt je van me?

— O zooveel!

— Dan gebeure wat wil, maar wij worden een paar.

— Ja, maar Moeder?

— Je moeder zal 't wel goedvinden!

— Neen, Moeder wil niets van je weten, omdat je schilder bent.

— Weet zij dan dat wij van elkaar houden?

— Zij weet, dat ik veel van je houd. Ach, zie je, toen je pas geëngageerd was, toen kon ik me niet goed houden. Dag en nacht moest ik huilen. Moeder merkte dat en begreep alles. Ze heeft me afgeraden verder aan je te denken.

— Je zult de mijne worden, al moest ik je schaken!

Nadat zij nog een groote poos elkaar allerlei dingen verteld hadden, zou Carlo eindelijk zijn brief schrijven. 't Viel hem echter moeilijk een begin te vinden. Wel twintig keeren begon hij, maar telkens werd 't papier weer verscheurd. Gedurig kwam Marie, onder een of ander voorwendsel binnen, en dan kon hij niet nalaten haar eerst even aan te halen.

Toen eindelijk de trouwkoets kwam aanrijden om hem af te halen, was de brief nog niet klaar.

Haastig schreef Carlo nu het volgende briefje:

Den WelEdelen Heer,
den Heer SCHUIMER.

Geachte Mijnheer,

Om velerlei redenen, waarvan de voornaamste wel is, dat ik niet genoeg van Laura houd, zie ik van het voorgenen huwelijk af. Ik vraag u vergiffenis, dat ik u dit besluit niet veel vroeger heb meegedeeld, maar de voorkomendheid van u en de uwen maakte 't me bijna onmogelijk te breken. Ik zou echter onverantwoordelijk handelen door uwe dochter te huwen zonder liefde. Het geld, dat ik u schuldig ben, zal ik binnen den kortst mogelijken tijd afdoen.

Na beleefde groeten en u nogmaals vergiffenis gevraagd te hebben,

Hoogachtend,

Uw dv. dr.,
CARLO D'OMBRERO.

— Geef dit aan den vader van de bruid, zei Carlo zenuwachtig tot den palfrenier, die hem verbaasd aanstaarde.

— Gaat u dan niet mee? vroeg deze.

— Neen, nu niet.

— O! Dus dezen brief aan mijnheer Schuimer brengen?

— Ja!

— Goed, mijnheer!

Een oogenblik later reed het rijtuig in draf weg, een stofwolk achter zich. Tien minuten later hield het stil voor de woning van den heer Schuimer. Met nieuwsgierige blikken keken alle huisgenooten en de genoodigden uit naar den bruijom. Algemeene verbazing toen men niemand uit het rijtuig stappen zag.

Een knecht met witte handschoenen aan had de deur geopend en van den palfrenier den brief in ontvangst genomen. Onmiddellijk daarna kwam de heer Schuimer zelf in de vestibule en vroeg den palfrenier:

— Is mijn schoonzoon niet gehaald, hé, wát, ja of neen?

— Jawel, mijnheer! Maar mijnheer was nog niet gekleed!

— Dat dacht ik wèl!... Echt artistiek, hé, wát, ja of neen? riep hij tot Laura, in bruidstoilet, en de overige aanwezigen in groot pontificaal. Ieder was gereed. Na eenige beraadslaging werd daarom besloten den bruidegom maar gezamenlijk te gaan halen. Laura reed alleen voorop, haar volgden nog een vijftal koetsen met familie en genoodigden. Toen de heer Schuimer de deur zou uitgaan, gaf de knecht hem zwijgend

den brief van Carlo over. Maar de heer Schuimer had het veel te druk om nu brieven te lezen, dat zou hij na het trouwen wel doen.

Nadat het rijtuig vertrokken was, stond Carlo voor zijn venster den weg langs de vaart af te kijken, het rijtuig na. Hij was blij over zijne herwonnen vrijheid, maar voelde toch ook medelijden met de zoo bitter teleurgestelde Laura, en verweet zich zelf dat zijne ondoordachte handeling zooveel noodeloos leed veroorzaakt had. Langzamerhand echter werd het pijnlijke beeld van Laura verdrongen door het aanminnige kopje van Marie en hij droomde zich met haar een toekomst van louter geluk.

Plotseling werd hij uit zijne overpeinzingen wakker geschrikt, toen hij aan 't einde van den weg hetzelfde rijtuig weer zag aankomen rijden, gevolgd door andere koetsen.

— Sapristi! Ze komen me toch halen! Marie! Marie!

Hij belde en riep tegelijk. Verschrikt kwam zij aanloopen.

— Wat is er?

— Ze komen me halen!

— Wie?

— Zij... om te trouwen. Kijk!

— Verberg je!

— Wáár? en wát dan?

— O toe, Carlo, trouw niet! Blijf bij me! Ik houd zoo veel, zoo innig veel van je, riep Marie, terwijl ze hare armen om zijn hals sloeg.

— Ik weet wat! Gauw! help me!

Met zenuwachtige haast schoof hij de tafel naar het midden van de kamer onder het luik in den zolder, zette met behulp van Marie er stoelen op, krom zóó naar boven, duwde het luik open, kroop den zolder op, gelastte Marie de tafel en stoelen weer op hun plaats te zetten, liet de ladder neer, daalde haastig naar omlaag, hielp Marie de tafel op haar plaats zetten, overreedde haar met twee woorden hem op den zolder gezelschap te houden, schreef haastig eenige woorden op een groot stuk papier dat hij voor zijn schilderij zette, en had juist den tijd de ladder op te klauteren, naar binnen te halen en het luik te laten dichtvallen, zonder schok of bons, toen de rijtuigen voor de woning stilstielden.

— Waarom doe je dat? fluisterde Marie.

— Stil!... Spreek geen woord, geef zelfs geen kík, vóór ik 't je zeg! Onze toekomst hangt er van af.

Hij ging op de knieën liggen en zag door een reet van het luik in de kamer. Marie volgde aarzeland zijn voorbeeld.

Om hare trouwjapon te ontzien was Laura in het rijtuig blijven zitten. Daar de koetsier gekeerd had, stond zij nog al een eindje van het huis af. De heer Schuimer was uit zijn koets gesprongen en stapte gejaagd en opgewonden het atelier binnen, gevolgd door de weduwe Van Duin, die op 't hooren van rijtuigen naar de voordeur gevlogen was.

— Is mijn schoonzoon er niet, hé, wát, ja of neen?

— Ik dacht van wel! Marie! Marie!

Marie wilde antwoorden, maar Carlo hield haar tegen.

— Hé, schoonzoon!... Carlo!... waar zit je? riep de heer Schuimer en opende de deur der slaapkamer.

— Niemand!... hé, wát, ja of neen?

— Marie!... Marie! riep luide de weduwe Van Duin in de gang.

Geen antwoord.

— Daar begrijp ik niets van, zei de weduwe.

— Bliksém!... barstte Schuimer uit, de kerel zal toch niet vergeten zijn, dat hij trouwen moet vandaag?

Zijn oog viel op het stuk papier op den ezel vóór het schilderij geplaatst, waarop met groote potloodletters geschreven stond:

»Ik trouw nooit met Laura. Ik heb Marie geschaakt. Vergiffenis. Carlo.»

De heer Schuimer werd vuurrood. Eenige heeren genoodigden kwamen het atelier binnen. Schuimer hen ziende kreeg moed. Hij wees de weduwe met bevende handen op het vel papier en riep:

— Wat staat daar?

— Ik kan slecht zien zonder bril.

— Daar staat: »Ik trouw nooit met Laura. Ik heb Marie geschaakt. Vergiffenis. Carlo.»

— Jezus, Maria! riep de weduwe hevig ontsteld.

— Wie is Marie? Jou dochter, hé, wát, ja of neen?

— Ja, mijn eenig kind! O God, mijn kind, mijn kind!

— Dat is doorgestoken werk!... Speel maar geen komedie! hé, wát, ja of neen?

— Wat zeg je, riep de weduwe dreigend, doorgestoken werk?

— Ik zeg, dat 't hier een gemeene boel is, hé, wát....

— Een gemeene boel? Dat zul je me waarmaken, jou leelijke kerel! Een gemeene boel is 't bij jou misschien, waar ze een jongen man

dwingen te trouwen met een meisje, waar hij niet van houdt. Maak dat je m'n deur uitkomt! Er uit! Gauw!

De weduwe, voor geen kleintje vervaard, ging zoo dreigend naar Schuimer toe, dat deze buiten zich zelf van ergernis en verontwaardiging een goed heenkomen zocht. Hij kon haast niet spreken van woede, maar gelastte den koetsier naar huis te rijden.

— Denk jij, dat er iets op mijn dochter te zeggen valt? Niets, hoor je, riep de weduwe hem achterna.

Alle portierraampjes werden neergelaten.

— En wat dien schilder aangaat, ik geloof dat hij veel te fatsoenlijk voor jullie is. En ik neem 't hem niets kwalijk, dat hij geen zin heeft in jou lange, magere dochter, mooie, rijke Mijnheer.

— Pa! Pa!... Waar is Carlo? gilde boven alles uit nu Laura.

— Je vrijer is er van door met de dochter van z'n hospita! riep nu Schuimer woedend, het portier dichtslaande van zijn koets.

De koetsiers legden, lachend met de palfreniers, de zweepen over de paarden, die vroolijk dravend wegholden.

Carlo had moeite gehad om Marie boven in bedwang te houden. Zij hadden het luik opengezet en riepen beiden met luider stem, toen de rijtuigen weg waren:

— Moeder! — Juffrouw Van Duin!

Deze kwam 't atelier binnen.

— Moeder! riep Marie.

— Wat doen jullie daar?

— Hoor eens, juffrouw, ik zal u wat zeggen. U hebt goed geraden: ik wil met Laura Schuimer niet trouwen, want ik houd dol veel van je dochter Marie. Ik wist geen ander middel om van de familie Schuimer af te komen, dan door met Marie op den zolder te vluchten en een list te gebruiken. Maar nu moet u ook uw toestemming geven tot ons engagement, want anders komen we nooit weer beneden!

De weduwe lachte.

— Toegestemd?

— Ach ja! Ik kan er toch niets aan doen, want Marietje is dol op u. Ik heb wat met haar uitgestaan de laatste maanden. Enfin!

Komt, kinderen, komt naar beneden, en geeft je oude moeder een zoen. Dat mag ze voor den schrik wel hebben.

